

د افغانستان بانک

بانک

د افغانستان بانک خپرونه

اووم کال، اته اويايمه گڼه د ۱۳۹۲ کال د ليندۍ مياشت

افزایش سرسام آور قیمت مواد محروقاتی در آستانه زمستان سالروان

د افغانستان بانک خبرتيا

د افغانستان بانک د قانون د دري دېرشمې مادې مطابق د افغانستان رايجې پيسې او پولي واحد افغانۍ دي، له همدې امله د ټولو افغانانو، دولتي او خصوصي ادارو او مؤسسو څخه غوښتل کيږي خو په قرار دادونو، نورو معاملو او په اقتصادي راکړو او ورکړو کې له افغانو کار واخلي، ځکه چې افغانۍ په سيمه کې يوه با ثباته پيسه ده چې ستاسو د اقتصادي برنامو جوړونه په ثبات کې ګټوره تماميږي. □

د دې ګڼې مطالب

مرحله اول سیستم ثبت اعتبارات عامه افتتاح ګرديد

د افغانستان بانک د ختيځ زون نوې ودانۍ...

افزایش سرسام آور قیمت مواد محروقاتی در آستانه...

د نړیوال بانک د ۵۰ ملیونه ډالرو بلاعوضه مرستې...

فرصت دیگری برای رشد و توسعه اقتصادی کشور

انحصاري بازارونه او مشتریان

گذری بر اقتصاد منطقه و جهان

برگزاری نمایشگاه های اقتصادی روزنه های امید...

د افغانستان بانکدارۍ قانون

نقش زن در اقتصاد

توانمند سازی کارمندان یک عنصر مهم در اداره

فساد اقتصادی و چگونگی مبارزه با آن در پروسه...

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

مدیر مسوول: یما عقیف

ګزارشگران: عبداللطیف بایانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: خالد احمد فیضی

فوتوژورنالیست: زیرک ملیا

آدرس: آمریت عمومی اسناد و ارتباط، د افغانستان بانک

تېلېفون: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۳۸۱۵ / ۲۱۰۴۷۶۱

فکس: ۰۰۹۳۰۲۰۲۱۰۰۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@centralbank.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.centralbank.gov.af

یاد آوری: به غیر از سرمقاله که دیدگاه رسمی "مجله بانک" است، مسوولیت مضامین و مقالات دیگر به نویسندگان آن بر

می گردد، همچنان استفاده از مقالات و تصاویر مجله با ذکر مأخذ مجاز است.

بانک جهانی؛ فرصت دیگری برای بهبود زندگی مردم

بانک جهانی از سال ۱۳۸۱ به این سو در بخش های مختلف اقتصادی، دولت افغانستان را جهت نیل به رشد، توسعه و بهبود زندگی مردم کمک مالی نموده است.

اخیراً این بانک پنجاه میلیون دالر را به سلسله کمک های مالی به افغانستان منظور نموده است که به منظور بهبود و تقویت دسترسی به منابع مالی برای متشبین کوچک و متوسط استفاده می گردد. این پروژه از طریق اداره حمایت از سرمایه گذاری های کوچک در افغانستان و اداره تضمین قرضه های افغانستان تطبیق می گردد.

هدف اولیه این کمک، افزایش دسترسی متشبین کوچک به منابع مالی مورد ضرورت شان بوده تا آنها فعالیت های خود را در هر گوشه و کنار کشور توسعه و در نتیجه زمینه

های شغلی را به آن تعداد از مردمی که از بیکاری رنج می برند، فراهم نمایند تا نیروی کار توانا را جذب و از این پدیده که جامعه را بسوی بد بختی و خرابی می کشاند، هر چه بیشتر رهایی دهد.

از جمله کمک پنجاه میلیون دالری بانک جهانی ۳۲ میلیون دالر آن به منظور تقویه سکتور قرضه های کوچک در کشور و ۱۸ میلیون دالر آن به منظور حمایت از گسترش فعالیت های اداره تضمین قرضه های کوچک اختصاص داده شده است.

اهداف دیگر این پروژه را کاهش فقر از طریق اجرای قرضه های بدون تکتانه، کاهش نابرابری ها و بهبود شرایط زندگی مردم تشکیل میدهد. □

مرحله اول سیستم ثبت اعتبارات عامه افتتاح گردید

کشور حضور داشتند. ابتداً محترم خان افضل هده وال معاون اول د افغانستان بانک پیرامون ضرورت و اهمیت سیستم ثبت اعتبارات عامه گفت: یوولس کاله مخکې د افغانستان مالي او بانکي نظام په حقیقت کې هیڅ نه درلوده، دا په دې معنا چې مونږ له یوې خوا د ستونزو او جنگونو را تیر شوي ؤ او له

عيسى طراب معاون دوم د افغانستان بانک، محترم نثار احمد یوسفزی آمر ثبت اعتبارات عامه، محترم خلیل صدیق رییس انجمن بانکداران افغانستان، محترم نسیم اکبر رییس موسسه حرکت، نماینده بانک جهانی، نماینده کمپنی Credit Info، آمرین دیارتمت های د افغانستان بانک و نمایندگان رسانه های اطلاعات جمعی

د افغانستان بانک با در نظر داشت ضرورت های سکتور بانکي و تنظیم هر چه بیشتر پروسه ثبت اعتبارات در کشور مرحله اول سیستم اعتبارات عامه را که به مثابه گام مثبت در جهت پویایی اقتصاد کشور است، طی محفلی افتتاح و به بهره برداری سپرد. درین محفل محترم خان افضل هده وال معاون اول و محترم الحاج محمد

اووم کال، اته اوایمه گڼه د ۱۳۹۲ کال د لیندی میاشت

بلې خوا زمونږ مالي او بانکي نظام بلې خوا ته تللی ؤ. بې له شکه چې په افغانستان کې مالي نظام ؤ خو د هغه نظام وړاندې کوونکي، خپرونکي او خاړونکي خپله حکومت ؤ.

اوس مهال حکومت يوازې د خپرونکي او خاړونکي رول لوبوي او خدمتونه نور بانکونه ترسره کوي چې له امله يې په افغانستان کې د بهرنيو بانکونو څانگې، خصوصي بانکونه او د دې ترڅنگ دولتي بانکونه يو له بله سره په سيالي کې دي.

بانکي نظام په افغانستان کې کافي وده کړې او ډېر په چټکۍ سره پر مخ تللی چې گړنديتوب يې بيلابيل لاملونه درلوده. سره له دې چې مونږ کافي مهارتونه، اړتياوې او هغه اډانه چې په دې نظام کې اړينه بريښده، نه درلوده، خو کوم شی چې ډېر بنسټيز او مهم ؤ د خلکو د ژوندانه بدلون او د هېواد په مالي نظام د خلکو اعتماد، په سمه توگه پانگه اچونه او هغه هېواد والو لپاره د پورونو آسان لاسرسي چې د افغانستان په اقتصادي برخه کې د نوښت او بدلون لامل گرځيدلي دي او افغانستان يې په پرله پسې ډول په

ځان بساينې خوا ته بوتلی دی. همدا ډول بنسټيز پانگونه په هغه کچه چې لازم وه په افغانستان کې شوې نه ده. بې له شکه چې د سوداگرۍ له پلوه بانکونو او مالي ادارو وده کړې ده خو د دوی د پراختيا او ودې او د خلکو د اماناتو د راټولولو په کچه د پانگونې له پلوه يې په افغانستان کې وده نه ده کړې. په افغانستان کې د اډانې (چوکاټ) ستونزه هم موجوده وه داسې مناسبه او خوندي اډانه چې وکولای شي په افغانستان کې له خلکو څخه پيسې راټولې او په سمه توگه ترې په پانگه اچونه کې کار واخلي، نه وه چې په پايله کې په پرله پسې توگه د اډانې په جوړولو پيل وشو خو مونږ له هغه معيار څخه کار واخلو چې د نړۍ په نورو بانکونو کې دود دی او بانکونه دې ته اړ کړو چې په نورو ځايونو کې د پانگونې پرځای په خپل هېواد کې پانگونه وکړي.

که څه هم په دې سيمه کې فرصتونه د نړۍ په کچه نه ؤ خو په تيرو څو کلونو کې د نړۍ د فرصتونه کچه په افغانستان کې زياته وه او دم گړۍ هم په افغانستان کې له هغه فرصتونو څخه

د پانگونې په برخه کې کار اخيستل کيږي چې په نورو ځايونو کې نشته. بايد يادونه وکړو چې دغه نيمگړتياوې بايد له منځه يوسو او بانکونه دې ته وهڅوو خو وکولای شي د افغانستان په دننه کې پانگونه وکړي. بانکونه د نړۍ د اقتصادي ودې تر ټولو ښه وسيله گڼل کيږي څه موده مخکې تاسو خبر ياست چې د افغانستان بانک د اعتباراتو د ثبت يا د تضميناتو د ثبت په نوم د يوې نوې برخې په جوړولو پيل وکړ خو بانکونه د بيا لپاره پانگونه وکړي چې په دې برخه کې نړيوال بانک او د حرکت ادارې له مونږ سره مرسته کړې ده. په همدې ترتيب د پروگرامونو او ورکشاپونو په جوړولو او برابرولو کې د دوي د مرستې منندوی يو او د اکسييس مؤسسې له همکارۍ او مرستې څخه هم مننه کوو.

پخوا افغانستان داسې سيستم نه درلوده کچېرې يو پيږودونکی پور ترلاسه او بانک په ډاډه ډول د هغه سابقه اسناد وگوري چې دغه شخص له بانک څخه پور اخلي، سابقه يې څنگه ده؟ آيا له دې بانک څخه مخکې يې بل

چا نه پور اخیستی ده؟ او کوم تضمین چې دا لري، بل چیرته کارول شوی او کنه؟ د دې موخو د ترلاسه کولو په موخه دا ټول کار لاسی کیده، یو بانک خپل پیروونکي ته استعلام یا مکتوب ورکاوه او هغه به په ټولو بانکونو ګرځیده، لنډه دا چې د بیروکراسۍ شیوه په کې زیاته وه، کار په خپل وخت نه ترسره کیده او د سوداګر وخت او فرصتونه په کې له منځه تللي و. سره له دې څه موده مخکې مونږ د تضمیناتو د ثبت په نوم یو پروژه اعلان کړه چې په کې منقول جايدادونه یا تضمینات ثبت کیږي، د دې ترڅنګ غیرمنقول اموالو لپاره هم کار روان دی. نن مونږ د عامه اعتباراتو د ثبت یا د پورونو د ثبت په نوم یو بله برخه چې پخوا له یوې جرمني کمپنۍ سره لاسلیک شوې وه، پرانیزو.

محترم هده وال افزود: ثبت اعتبارات به معنی ایجاد یک سیستم مصون جهت دستیابی به معلومات برای ادارات مالی، سکتورهای اقتصادی و مؤسسات قرضه دهی می باشد. هر مؤسسه یا نهادی که پیرامون مشتری و

یا کدام شخص معلومات حاصل نماید داخل سیستم ثبت اعتبارات شده معلومات مورد ضرورت خود را حاصل مینماید.

باید گفت که سیستم ثبت اعتبارات در جهت کاهش خطرات احتمالی بسیار موثر است، حالا یک مشتری نمی تواند که یک جايداد خود را به چند نهاد قرضه دهی به ضمانت بسپارد و یا جلو گیری از جايداد های جعلی و نا مناسب میگردد. یعنی در جهت جلوگیری از جعل و تذویر این سیستم نهایت ضروری و موثر است زیرا معلومات مؤثق و دقیق به اسرع وقت بدسترس اداره قرار میدهد. گفته می توانیم که معلومات بدست آمده از کیفیت بالای برخوردار است و قابل اعتماد میباشد.

بعداً طبق اجندا محترم نثار احمد یوسفزی آمر اعتبارات عامه د افغانستان بانک پیرامون هدف و میکانیزم ثبت اعتبارات عامه صحبت نموده گفت که سیستم ثبت اعتبارات برای اولین بار در کشور تطبیق می شود ما قبلاً شاهد همچو سیستمی در تاریخ بانکي خود نبودیم، یعنی ما

برای اولین بار می خواهیم که سیستم معلومات اعتباری را در کشور به شکل مدرن به سکتور بانکي، تجار کشور و در مجموع به اقتصاد کشور تقدیم نمایم. تطبیق این سیستم مزایای زیادی دارد از جمله می تواند سبب رقابت سالم بین بانکها، جلوگیری از ضیاع وقت، دریافت معلومات دقیق، کمک در کاهش خطرات، کمک در تصمیم گیری بانکها، افزایش دسترسی منابع مالی به تاجر و آن عده افرادی که استعداد تجارت را دارند ولی منابع مالی ندارند، افزایش دسترسی به وجوه مالی افراد در جامعه شود. باید علاوه نمود که محصول اساسی این سیستم عبارت از گزارش اعتباری است که از ادارات مختلف بخصوص از ادارات مالی جمعآوری شده و در دیتابیس تحلیل و ارزیابی شده و بعداً درجه بندی اعتباری را بوجود می آورد تا مشتری را مشخص نماید که دارای اعتبار خوبتر هستند و می توانند با تفصیلات و سرعت بیشتر به وجوه مالی دسترسی پیدا نمایند و مشتریانی که دارای اعتبار خراب تر باشند ممکن بانکها به آنها هیچ قرضه ندهند

»

یا با شرایط سخت تری با آنها عمل خواهند کرد تا اینکه بانکها را بتوانند از خطرات احتمالی که متوجه آنهاست، نجات بدهند.

این سیستم پنج نوع گزارش اعتباری را ارائه می کند که دو نوع آن از طرف دفتر ثبت اعتبارات عامه بدسترس مستهلكین قرار خواهد گرفت و سه نوع دیگر آن را بانکها در ساحه که کار می کنند به آن دسترسی داشته و در مطابقت به آن میتوانند در رابطه به اجرای قروض تصمیم بگیرند.

مشخصات ساده این گزارشات اعتباری عبارت از درجه بندی قروض، صنف بندی قروض، احتمال ورشکستگی مقروضین است که آنها را سنجش و تحلیل می کند. بر اساس معیارهای پیشرفته که امروز در جهان معمول است، ادارات تنفیذی ما یعنی که مراجع عدلی و قضایی و همچنان ادارات مالیاتی و ادارات بیمه میتوانند از آن استفاده کنند و هر نوع معلومات مثبت و منفی را در مورد مقروضین شامل سیستم نمایند. در تصمیم گیری های مربوطه مشخصات این سیستم

کاملاً الکترونیکی است هیچ نوع طی مراحل اداری ندارد، در مجموع مطابق به تکنالوژی معاصر امروز عیار شده و هیچ شخص یا فرد در آن دخیل نمی باشد. یعنی سیستم پذیرش و رد سیستم معلومات اعتباری کاملاً الکترونیکی بوده و شخص در آن دخیل نمی باشد. یعنی اگر حد اقل معیاراتی را که سیستم در نظر گرفته از طرف یک بانک تکمیل میشود آنرا سیستم قبول می کند و در غیر آن کسانی که حد اقل معیارات را مد نظر نگیرند سیستم آنرا رد می نماید و بانکها نیز آنرا رد و اصلاح کرده و بعداً به سیستم روان نمایند.

با تطبیق این سیستم فایده بانکها چه خواهد بود؟ بانکها می توانند که زود تر و خوب تر به اهداف تجارتي خود برسند، چون یک محصول اساسی در بانکها قرضه است، مزیت نسبی را خوب تر تحلیل و مؤثریت بیشتر را می توانند در اجرای قروض و آگاهی از مقروضین خود داشته باشند. این سیستم فایده بانکها را افزایش داده چون مقروضینی که دارای اعتبار خوبتر هستند، دو باره به آنها قرضه

اجراء شده و آنها می توانند فایده بیشتری بدست آورند و در کاهش خطرات بانکها را کمک می نماید و کیفیت سبد قرضه آنها را بالا می برد. این سیستم با معیار بالا تر در نظر گرفته شده است، اینها مجبور هستند که معیارات را تکمیل و خود را با مطابقت به سیستم عیار سازند.

وی افزود که اشتراک درین سیستم اجباری است. بر اساس قانون بانکداری افغانستان و مقررۀ گزارش دهی اعتبارات هیچ نوع استثنای وجود ندارد. در واقعیت باید پروسیجر استعلامی برداشته شود و جای آنرا سیستم مُدِرِن بگیرد. با درج این سیستم ما یک تحول جدیدی را در سکتور بانکداری شاهد خواهیم بود. هدف د افغانستان بانک ایجاد سهولت و مُدِرِن ساختن سکتور بانکی افغانستان است که درین راستا از هر تلاشی چه در حال و آینده دریغ نخواهد کرد.

در اخیر این محفل به سوالات رسانه های اطلاعات جمعی از جانب هیئت رهبری پاسخ ارائه گردید. ■

د افغانستان بانک د ختیځ زون نوې ودانۍ پرانیستل شوه

ودانۍ رغول د ننگرهار څه بلکې د دې زون او حتی د ولایتونو په کچه مخکښه او له هره پلوه سمبال ودانۍ دی چې د رغولو چاری یې د ۱۳۹۰ کال د غبرگولي (جوزا) د میاشتې په ۱۱ نیټه پیل شوې وې او نن گټنۍ اخیستنې ته سپارل کیږي.

د افغانستان بانک په جوړښت کې د زونونو د رامنځته کیدو وروسته د دې اړتیا وی چې زونونه د بانکدارۍ په پرمختللی سیستم کار وکړي د زون سیمه ایز دفتر له ستونزو سره مخ و چې له نیکه مرغه د بانک د رهبرۍ مقام په ځانگړې پاملرنه دا ستونزې حل شوې چې دا دی نن د ختیځې حوزې د سیمه ایز دفتر د ودانۍ د پرانېستې مراسم ترسره کوو.

په دې ودانۍ کې کنفراس هال، کتابتون، تریننگ سنتر، کلکه او خوندي خزانه، منظم پارکینګ او نورې ټولې اړتیاوې او اسانتیاوې په پام کې نیول شوي دي او د جلال اباد ښار ښکلا یې هم زیاته کړې ده. له دې پرته یو شمیر دوستانو د دنده ایز مکلفیت له مخې د دې ودانۍ په ابادولو

»

امنیت رئیس او مستوفي او د هغه ولایت یو شمېر خلکو گډون کړی و.

د دې غونډې په پیل کې د افغانستان بانک د ختیځ زون آمر ښاغلي الحاج روح الله د خپلو خبرو په ترڅ کې وویل:

په تیرو دولسو کلونو کې د هېواد په بانکي نظام کې ستر بدلونونه را منځته او د افغانستان بانک او نور بانکي قوانین نافذ شول، د پیسو ریفورم ترسره شو، د دولتي سکتور ترڅنګ په خصوصي سکتور کې زیات شمېر سوداګریزو بانکونو فعالیت پیل کړ، له همدې امله هغه سوداګریز کارونه چې مخکې د دغو بانکونو د نه شتون له کبله د افغانستان بانک تر سره کول، سوداګریزو بانکونو ته ولېږدول شول. په ۱۳۸۴ کال کې د بانک په جوړښت کې اووه زونونه را منځته شول چې له هغې ډلې یو هم د ختیځ زون دی. د زونونو د جوړښت سره سم د افغانستان بانک په یو لړ سمونونو پیل وکړ چې د بانک د ودانیو بیا رغولو ته لمریتوب ورکړ شوی. په ختیځ زون کې د افغانستان بانک رغیزه کارونه اوس د بشپړیدو په حال کې دي. د ختیځ زون د

د افغانستان بانک د هېواد د مرکزي بانک په توګه هڅه کړې ده خو د هېواد د بیا رغونې او بیا جوړونې په برخه کې فعاله ونډه واخلي چې په همدې بنسټ په ولایتونو کې د افغانستان بانک نمایندګۍ یو پر بل پسې جوړې شوي او په عصري کمپیوټري وسایلو او پرمختللي محاسبوي سیستمونو سمبال شوي دي.

د روان کال د لیندۍ د میاشتې په ۲۶ نېټه د ننگرهار ولایت د افغانستان بانک د نمایندګۍ نوې ودانۍ د یوې غونډې په ترڅ کې چې د همدې نمایندګۍ په تالار کې جوړه شوې وه، پرانېستل شوه. په دې غونډه کې د افغانستان بانک لومړي مرستیال ښاغلي خان افضل هډه وال، د افغانستان بانک دویم مرستیال ښاغلي الحاج محمد عیسی طراب، د ننگرهار ولایت والي ښاغلي مولوي عطاءالله لودین، د والي مرستیال ښاغلي محمد حنیف ګردیوال، د افغانستان بانک د ختیځ زون آمر، د افغانستان بانک یو شمېر آمرینو، د ننگرهار ولایت د امنیې قوماندان، د ملي

کې مرسته کړې چې له هغوي او د دې ولایت د ښاغلي مقام په ځانگړې توگه د ولایت محترم مرستیال چې په تیرو درې کلونو کې یې زموږ وړاندیزونو ته په ځانگړې توگه د امنیت په برخه کې مثبت ځواب ویلی، د ننگرهار د برښنا د ښاغلی رئیس، د ښار جوړونې د ریاست، د ننگرهار د امنیتي قومانداني او د ملي امنیت د محترم ریاست څخه مننه کوو.

د دې ترڅنگ باید ووايم چې په ننگرهار، لغمان او کنړ ولایتونو کې د صرافانو او پولې خدمتونو د وړاندې کوونکو فعالیتونه تر ډیره حده مجوز شوي، د پولې سیاست ډیپارتمنټ ته د دقیقو شمېرو راپورولو په موخه په منظمه توگه اقتصادي سروی د زون سیمه ایز اقتصاد پوه لخوا تر سره شوي او هم د افغانستان بانک په اړه د پوهنتون محصلینو ته ورکشاپونه جوړ شوي دي.

خو تر ټولو ستره ستونزه پدې ولایت او زون کې د کلدaro غیر قانوني چلند ده. سره له دې چې څو کاله مخکې په دې ولایتونو کې افغانی چا نه پیژندله د افغانیو د دودولو کمیسیون د هلوځلو په پایله کې نه یوازې دا چې خلک د خپلو پیسو سره بلد شوه بلکې تر یوه بریده په ننگرهار افغانی دود شوې او څوک کلداری په ښکاره ډول نشي اخیستی. پدې کمیسیون کې د بانک پرته د څارنوالی، ملي امنیت او امنیتي قوماندانی څخه معرفي شوی غړي د افغانیو د دودولو پروسه پر مخ وړي، خو په ځای به وي چې د دې لړۍ په پرمخ بیولو کې د ولایت د ښاغلی مرستیال او د استیناف څارنوالی د ښاغلی رئیس د هڅو او ډاډگیرنو یادونه او مننه وکړم.

وریسې د افغانستان بانک لومړی مرستیال ښاغلي خان افضل هیده وال په خپلو خبرو

کې وویل: ډېر د خوښۍ ځای دی چې نن په خپل اصلي استوگن ځای کې داسې یو کار لپاره سره راټول شوي یو چې له هغه څخه د آبادۍ او بیا رغونې بوی حس کیږي. دا یو منل شوی حقیقت دی چې پخوا به خلکو په خپلې واکمنۍ او قدرت تکیه کوله او په خپل زور به یې ویاړ کاوه چې په افغانستان کې هم تاریخ د دې گوا دی. پخوا افغانستان یو لوی او پراخه هېواد ؤ چې د هغه وخت له واکمنانو څخه یو واکمن په خپل شعر کې ویلي دي (زه یم زمري تر ما اتل نشته)، په هغه وخت کې واکمنانو په خپل وگړیز (نفوس) قدرت او ځواک باندې نازیدل خو نن سبا سیستم بل ډول دی. اقتصاد نړۍ رهبري کوي، په اوسني وخت کې هر هېواد یا هر ملت چې ښه او غښتلی اقتصاد او اقتصادي یخښتونه ولري د نړۍ تر ټولو ښه قدرت او په نړۍ واکمني لري.

مونږ د تیرو لسیزو په اوږدو کې ډېری لاسته راوړنې لرو چې له دې ډلې مونږ د بانکي نظام د لاسته راوړنو په هکله لنډې خبرې کوو. د جلال آباد نمایندګۍ د ودانۍ د جوړولو په هکله په واضح توگه

خبرې شوي دي خو زما په اند د دې ودانۍ موثریت هغه وخت څرگندیږي چې د دې ولایت اوسیدونکو ته ښکلا وښیي او خلک په دې ولایت کې له بانکي نظام څخه گټه تر لاسه کړي، ځکه چې همدا مالي او بانکي نظام دی چې د بې وزله خلکو په ژوندانه کې ښه والی راولي. همدا ډول د بانکدارۍ دودیز سیستم او د اسلامي بانکدارۍ سیستم کولای شي د خلکو په ژوند کې اقتصادي بدلونونه ډالی کړي، څرنگه چې مونږ شاهدان یو، د اسلامي بانکدارۍ سیستم په ډېری هېوادونو کې مهم اقتصادي بدلونونه رامنځته کړي دي. د افغانستان بانک هم د اسلامي بانکدارۍ فعالیت پیل کړی او غواړي د نورو هېوادونو په څیر د اسلامي بانکدارۍ له لارې د خلکو اقتصاد ته وده ورکړي.

هغه هېوادونه چې د اقتصاد له پلوه په خپلو پښو ولاړ دي کولای شي ټول شیان لکه: پرمختګ، پراختیا، امنیت او داسې نور ولري مونږ هم کولای شو د اقتصاد له پلوه د نورو هېوادونو په شان په خپل ځان بسيا شو تر څو د دې پر ځای چې مونږ له نورو مرسته

په بنسټ ورکول کيږي خو خلک له دې پيسو څخه په دې ولايت کې گټه پورته کړي. همدا ډول تصميم لرو خو د صرافي اتومات ماشينونه په مهمو سوداگريزو مرکزونو او داسې نورو امنو ځايونو کې ولگوو او د بريښنا د بل ورکړه د موبایل له لارې ترسره کړو او په څنگ کې يې د هېواد له سوداگرو هيله لرو چې د بانکداري د سيستم په پياوړتيا او همدا ډول په بانکونو کې د پانگوني په برخه کې کوشښ وکړي. ورپسې د اجنډا له مخې د ننگرهار ولايت والي ښاغلي مولوي عطاءالله لودين په افغانستان کې د بانکدارۍ د ارزښت په هکله وويل: که چېرې د تيرو کلونو په اوږدو کې نا امنی او بې ثباتي نه وه، نو په مختلفو برخو کې به مو ښې لاسته راوړنې درلودې. که څه هم مونږ د تيرو ۱۲ کلونو په اوږدو کې اقتصادي پرمختگونه درلودلي دي، خو مخکې له دې د داسې ورځو شاهد يو چې د افغانۍ پيسو سترې کڅوړې به مو د اړتيا وړ توکو د راټيولو په موخه له ځانه سره گرځولې، په هغو وخت کې افغانۍ پيسې د کلدارو او ډالرو په وړاندې هيڅ ارزښت نه درلوده. خو اوس مهال افغانۍ د سيمې د نورو هېوادونو په پرتله له ښه ارزښت څخه برخمنه ده. کچېرې په تير وخت کې امنيتي وضعيت ښه ؤ، د افغانۍ ارزښت به هم لوړ ؤ. په هر حال مهمه اړتيا ده چې د افغانستان خلک د اقتصاد له پلوه په خپلو پښو ودريريږي خو د نورو هېوادونو له احتياجه خلاصون ومومي، که نه نو د هېواد په وضعيت کې د لږ بدلون او تحول په رامنځته کيدو سره به زمونږ اقتصاد زيانمن شي. په همدې بنسټ اړينه ده خو ځان او خپل هېواد له اوسني حالت لا ښه کړو او اقتصادي، کلتوري او

»

وغواړو له نورو سره مرسته وکړو چې دا کار ناشونی نه دی او مونږ کولای شو د خپل مې او بازو په زور خپل اقتصاد ته وده ورکړو. په همدې ترتيب د ټولو دولتي او خصوصي بانکونو له نمايندگيو څخه چې دلته فعاليت کوي، غوښتنه کوو چې د دې ولايت بزگرو، صنعت کارانو او سوداگرو ته لا ډېر خدمتونه وړاندې کړي خو بانکونه په دې ځای کې د سوداگرۍ د ودې لامل شي. څوک چې د اسلامي عقيدې له مخې د دوديزې بانکدارۍ فعاليتونه نه غواړي، د بانکونو د اسلامي بانکدارۍ سيستم بايد خلکو ته اسلامي خدمتونه وړاندې کړي خو د خلکو په ژوند کې بدلون راشي. د نړۍ په ډېری هېوادونو کې خصوصي بانکونه شتون لري او خلکو دې بانکونو ته اوږه ورکړې او اعتماد يې پرې کړی ترڅو ياد شويو بانکونو پياوړي او تقويه شي. هيله مند يم خو دا نمايندگۍ د ننگرهار د خلکو په ژوند کې جدي او ټوليزه بدلونونه راڅرگند کړي خو خلک وکولای شي له بانکونه څخه اوږد مهاله پورونه ترلاسه کړي او ښه بانکي خدمتونه د دې هېواد له کليو او بانډو څخه د نړۍ نورو برخو ته ترسره کړي خو خلک وکولای شي خپل حسابونه تصفيه او د دې هېواد خلکو ته بانکي اسانتياوې او دايمي بوختياوې رامنځته کړي.

په همدې ترتيب په دې ولايت کې به ډېر ژر د اسلامي بانکدارۍ فعاليت لپاره زمينه برابره شي، بل پروگرام چې مونږه يې تر لاس لاندې لرو، هغه د رهن په برخه کې د آسيایي بانک د ۲۵ زره مليون افغانۍ چې معادل يې ۵۰۰ مليونه ډالره کيږي، وعده ده چې د اوږد مهاله پور په توگه د ۱۰ الی ۱۵ کلونو په منځ کې به يې زمونږ په واک کې راکوي. دا پيسې خلکو ته د اسلامي اساساتو

ښاغلي خان افضل هيله وال

ښاغلي الحاج محمد عيسى طراب

ښاغلي الحاج روح الله

ښاغلي مولوي عطا الله لودين

امنيتي برخو کې په ځان متکي او د ځان بښاينې په لور حرکت وکړو، ځکه چې نبي کریم (ص) فرمايلي دي (يد العليا خير من يد السفلى) ژباړه: هغه لاس چې خلکو سره مرسته کوي، له هغه لاس څخه ښه دی چې له نورو مرسته غواړي.

اوس مهال افغانستان د ځان بښاينې په لور په حرکت کې دی، ناوړه اقتصادي وضعيت به نور تکرار نشي، که چېرې مونږ د خپل هېواد د امنيت په ټيکاو کې فعاله ونډه واخلو او په راتلونکي کې يو ټاکل شوی (منتخب) جمهوري نظام ولرو نو د هغه په رڼا کې به زموږ اړتياوې کمې شي، ځکه چې افغانستان ډېر کانونه لري چې د کيندلو (استخراج) په صورت کې به يې د هغو هېوادونو په قطار کې لکه: کويټ او ... واقع شي چې په هغه وخت کې به د کار ځواک له ټولو هېوادونو څخه افغانستان ته راشي. د افغانستان بانک د ختيځ زون د نمايندگۍ ودانۍ چې ډېره ښکلې او په زړه پورې جوړه شوې ده، سربېره پر دې ښه والي معنوي غوښتنې هم لرو چې خلکو لپاره د ښه بانکي خدمتونو د وړاندې کولو څخه عبارت دي، په همدې بنسټ د افغانستان بانک له رهبري مقام څخه هيله لرم چې مسلکي، ريښتني او امانتداره اشخاص په دنده وگماري څو د هغوي په شتون سره خلک په بانکونو لا باور ترلاسه کړي او خپلې پيسې په بانکونو کې جمع کړي تر څو له هغه څخه په توليدي برخو کې گټه واخيستل شي.

د ننگرهار ولايت والي د خپلو خبرو په پای کې د افغانستان بانک د ختيځ زون له نمايندگۍ سره د هر ډول همکارۍ ژمنه وکړه.

د غونډې په پای کې د افغانستان بانک دويم مرستيال ښاغلي الحاج محمد عيسى طراب د

خپلو خبرو په اوږدو کې وويل چې بانکي سيستم په هېواد کې دنده لري خو ښه او معياري خدمتونو خلکو ته وړاندې کړي، ځکه چې ښه فرصتونه دې برخې ته چمتو شوي دي. څرنگه چې ليدل کيږي، د وخت په تيريدو سره د هېواد وگړي (نفوس) زياتيږي او اقتصادي وضعيت هم بدلون مومي، له همد امله بايد ځانونه له نړيوالو سيستمونو سره عيار او ښه خدمتونه خلکو ته وړاندې کړو. ښاغلي الحاج محمد عيسى طراب د خپلو خبرو په ترڅ کې زياته کړه چې د افغانستان بانک د ټولو لاسته راوړنو تر څنگ په ولايتونو کې د عصري نمايندگيو په جوړولو او بيا رغولو اقدام کړی چې ټول په مېرمنو وسايلو سمبال دي. په همدې ترتيب د ختيځ زون د نمايندگۍ نوې ودانۍ چې نن پرانېستل کيږي، په عصري معيارونو او سيستمونو داسې جوړه شوې چې کولای شي راتلونکي کلونو لپاره د روزنې، کنفرانسونو او داسې نورو لپاره د بانکدارۍ د سيستم د گټې اخيستنې وړ وگرځي.

نوموړي زياته کړه: بانکي سيستم په نړيوالو معيارونو سره عيار شوې او ورځ تر بلې د پرمختگ پورې شاته پرېږي. د افغانستان بانک د نمايندگيو د بيا رغولو او په نوې بڼه جوړولو ترڅنگ د کارکوونکو او پرسونل د ظرفيت په لوړولو او تقويه کې هڅه کړې ده. د افغانستان د بانکدارۍ د قانون پر بنسټ خصوصي بانکونه يو بل پسې جوړ او اوس مهال ۱۶ سوداگريز بانکونه د مرکزي بانک تر څارنې لاندې فعاليت کوي. په تير وخت کې څلور ډوله بانکونو په افغانستان کې دود و، د افغانستان بانک د ستونزو او ننگونو په پام کې نيولو سره پولي ريفورم پيل کړ او د څو ډوله پيسو د خپرېدو مخه يې ونيسوله

چې په پايله کې د خدای (ج) په فضل تر اوسه افغانۍ د نورو اسعارو په ځانگړې توگه د سيمې د پيسې په وړاندې له ښه ثبات څخه برخمنه ده.

پخوا خلکو بانکونو باندې د بې اعتمادۍ له امله پيسې له ځانه سره ساتلې، اوس مهال بانکونه بايد داسې زمينې برابرې کړي څو خلک پر بانکونو له پخوا څخه لا زيات اعتماد وکړي. له نېکه مرغه اوس مهال خلک فزيکي پيسې له يو ځای څخه بل ځای ته د بانکونو او بانکي حسابونو له لارې په خوندي توگه ليردوي. همدا ډول خلک بايد خپلې پيسې بانکونو سره کيږدي څو له يوې خوا پيسې په بانکونو کې خوندي وي او له بلې خوا له يادې شويو پيسو څخه په توليدي برخه کې گټه واخيستل شي.

د افغانستان بانک ښاغلي دويم مرستيال د پولي سياست او د افغانۍ د دوديدو (ترويج) په هکله هم خبرې وکړې: د افغانستان بانک د معقول پولي سياست څخه په گټه اخيستنې سره د بيو په ټيکاو کې هڅه کړې ده، خو کله چې اقتصادي وضعيت، کورني توليدات، صادرات او داسې نور ښه شي، افغانۍ هم لا ثبات مومي. همدا ډول د افغانۍ پيسو په دودولو کې هڅه او له پردېو پيسو څخه د گټې اخيستنې مخنيوی وکړو. په هره کچه چې د افغانۍ په دودولو کې کوښښ وکړو په هماغه کچه د افغانۍ پيسو تقاضا ډېرېږي او د هغه په ټيکاو کې اغيزناکه واقع کيږي.

په پای کې د ملگرو ملتونو ادارې لخوا د ختيځ سيمه ايز زون آمر ښاغلي الحاج روح الله ته د بانکدارۍ په چارو کې د ښه خدمتونو د ترسره کولو په موخه راليرل شوې تقدير نامه، د افغانستان بانک د لومړي مرستيال لخواه نوموړي ته ورکړل شوه. □

گزارش: بایانی

ژباړه: عين الله عيان

افزایش سرسام آور قیمت مواد محروقاتی در آستانه زمستان سالروان

افغانی در قیمت فی کیلو گاز افزایش بعمل آمده است. همچنان در قیمت فی خروار چوب سوخت از ماه میزان تا حال ۱۰۰۰ افغانی افزایش بعمل آمده است. ممکن با افزایش بیشتر قیمت مواد محروقاتی شهروندان کشور زمستان سخت را در پیش داشته باشند.

چون آب و هوای اکثر ولایات افغانستان در ایام زمستان سرد است، بناً مردم جهت تسخین و تنویر منازل

فرا رسیدن سرمای زمستان، برای اکثریت شهروندان ما مشکلاتی را به همراه دارد. هوا با گذشت هر روز سرد می شود، با این حال قیمت مواد محروقاتی نیز افزایش پیدا می کند. فی کیلو گاز مایع درین روز ها در بازارهای شهر کابل و سایر ولایات بصورت پرچون ۷۵ الی ۸۰ افغانی به فروش میرسد. این در حالیکه قیمت فی کیلو گاز مایع یک ماه قبل به ۴۵ الی ۵۰ افغانی بود که ۳۰

اووم کال، اته اوایمه گنه د ۱۳۹۲ کال د لپندی میاشت

خویش به مواد سوخت در این فصل های سال بیشتر از همه فصول نیاز دارند.

مردم در تعدادی از ولایات به جز از پخت و پز به تسخین منازل کمتر به برق و گاز نیاز دارند اما در ایام سرد زمستان تمام مردم کشور به برق، گاز و سایر مواد محروقاتی مانند، چوب، زغال، نفت، بوره اړه، زغال سنگ و ... ضرورت دارند.

باید علاوه نمود که اکثریت مردم در پایتخت و ولایات کشور از انرژی برق و مرکز گرمی جهت تسخین خانه های شان بی بهره بوده و بیشتر از طریق خریداری چوب سوخت و گاز مایع منازل شان را گرم می کنند. بنابراین افزایش یک باره قیمت مواد محروقاتی در کشور باعث کاهش قدرت خرید مردم بخصوص مردمی که درآمد کم دارند شده و موجب نگرانی مردم گردیده است، زیرا با افزایش قیمت گاز مایع و چوب آنها نمی توانند تا به شکل کافی خریداری و زمستان پیش رو را بخوبی بگذرانند.

بارندگی های اخیر سبب شده تا

مردم جهت گرم ساختن منازل چوب سوخت و گاز مایع تقاضا نمایند و این هم یکی از دلایل افزایش قیمت مواد سوخت در بازار ها محسوب می گردد. ولی عوامل و فکتور های دیگر هم در بلند رفتن قیمت ها اثر گذار بوده است که میتوان آنها را چنین بر شمرد: مشکلات راه های ترانزیتی نظیر به عوامل طبیعی و غیر طبیعی، بی انصافی از سوی فروشندگان، انحصار، احتکار و سایر سوء استفاده ها می باشد.

یکی دیگر از عواملی که سبب افزایش قیمت گاز مایع شده است، صدور غیر قانونی آن به پاکستان عنوان شده است.

چون اکثریت مردم کشور فقیر و از توانایی مالی خوبی برخوردار نبوده و با ده ها مشکل دیگر دست و گریبان اند، در صورت افزایش قیمت مواد سوخت (چوب و گاز مایع) مشکلات آنها بیشتر شده و از خریداری مواد سوخت بیشتر محروم می گردند.

حکومت باید اقداماتی را جهت قانونمند شدن اقتصاد باز انجام دهد،

تا ضمن جلوگیری از احتکار، انحصار و سوء استفاده های بعضی از تجار، اقتصاد افغانستان را به سوی اصول اساسی اقتصاد بازار سوق داده و زمینه های استفاده جویی متخلفین و سوء استفاده کنندگان را بگیرد تا از گسترش روز افزون قیمت ها و گسترش فقر و اختلاف طبقاتی جلوگیری بعمل آید. همچنان دولت باید در تلاش هر چه بیشتر استخراج معادن نفت و گاز کشور، ایجاد ذخیره خانه ها برای نفت و گاز و باز نگهداشتن راه های ترانزیتی بروی وارد کنندگان کالا های تجارتی بخصوص گاز مایع و نفت باشد تا مردم از مشکلات ناشی از زمستان و سایر موارد در امان باشند. □

عبدالحفیظ شاهین

د نړيوال بانک د ۵۰ مليونه ډالرو بلاعوضه مرستې موخه په افغانستان کې مالي سرچينو ته د لاسرسۍ تقويت دی

واشنگټن، ۱۳۹۲ کال د ليندۍ ۵ (د ۲۰۱۳ کال د نومبر ۲۶) - نن نړيوال بانک ۵۰ مليونه امريکايي ډالره بلاعوضه مرسته چې د نړيوالې پرمختيايي ادارې لخوا برابرېږي، مالي سرچينو ته د لاسرسۍ د ښه والي او تقويت په برخه کې د افغانستان دولت د هڅو او کوشنونو د ملاتړ په موخه ډېر کوچني، کوچني او منځني متشبثينو لپاره منظور کړې. د افغانستان مالي سرچينو ته د لاسرسۍ پروژه په افغانستان کې د کوچنيو پانگونو د ملاتړ ادارې او د افغانستان د پورونو د تضمين ادارې لخوا پلي کېږي. تمه کېږي چې د دې پروژې له ټوليزې بودجې څخه ۳۲ مليونه ډالره د کوچنيو پورونو سکتور لپاره د مرستو له دوام څخه د ملاتړ په موخه د کوچنيو پانگه اچونو د ملاتړ ادارې له لارې په افغانستان کې چمتو شي او همدا ډول د پروگرام پيژندلو پراختيا او د ټولنې د تر ټولو بې وزله قشر ملاتړ چې د نوموړي پروگرام له لارې خوار او بې وزله کورنيو لپاره تخنيکي او مالي مرستې هم تمويلوي. پاتې ۱۸ مليونه ډالره بلاعوضه مرسته د افغانستان د پورونو د تضمين ادارې د

فعاليتونو د پراختيا د ملاتړ په موخه چې بيمه په کوم ډول پورونو لپاره د احتمالي خطرونو په وړاندې چې د سوداگريزو بانکونو او کوچنيو پورونو د مؤسسو له لارې کوچنيو او منځنيو متشبثينو لپاره برابرېږي، ځانگړې شوې ده. "د دې پروژې موخه مالي سرچينو ته د ډېرو کوچنيو، کوچنيو او منځنيو متشبثينو د لاسرسۍ زياتوالی دی چې په پايله کې يې دوي وکولای شي خپل تشبثاتو ته پراختيا ورکړي او دنده ايز فرصتونه برابر کړي." افغانستان لپاره د نړيوال بانک رئيس ښاغلي رابرت سام د خپلو خبرو په ترڅ کې زياته کړه. "د افغاني تشبثاتو سکتور په ډېر کاري ځواک متکي ده، له همدې امله کولای شي د افغانستان له کاري ځواک څخه يوه برخه راجذب کړي." تمه کېږي چې د افغانستان مالي سرچينو ته د لاسرسۍ د پروژې له بشپړېدو سره سم، په ۲۰۱۸ ميلادي کال کې لاندې موخې ترلاسه شي:

- په افغانستان کې د کوچنيو پانگه اچونو د ملاتړ ادارې پور اخيستونکي همکارې مؤسسې به ۱۰۰۰۰۰ ته

ورسېږي.

- د پورونو د تضمين اداره به د کوچنيو او منځنيو متشبثينو ۱۵۰۰ پورونه بيمه کوي.
- شاوخوا ۳۵۰۰ کورنۍ به له بې وزلۍ او فقر څخه ژغورې.

دا پروژه له د افغانستان بانک سره د نړيوال بانک د مرستو دوام په ځانگړې توگه د اضطراري پروژې له لارې د مالي سکتور اړتياوو ته چټکه ځواب ورکونه چې اوس مهال جريان لري او تر ټولو مهمه موخه يې د افغانستان بانک د ظرفيت لوړول او په دې هېواد کې د مالي بيخښتوونو د مهمو برخو پرانېستل دي، ښکاره کوي.

د نړيوال بانک، د نړيوال پرمختيا اداره په نړۍ کې ډېر بې وزله خلکو ته لازمه مرستې برابروي. د دې ادارې موخه چې په ۱۹۶۰ ميلادي کال کې جوړه شوې ده، پرته له گټې د پورونو د برابرولو له لارې د بې وزلۍ د کچې ټيټوالی او د اقتصادي ودې په برخه کې د پروگرامونو د تمويل په موخه بلاعوضه مرستې، د نا برابرۍ ټيټوالی او د خلکو د ژوندانه ښه والی ده. ژباړه: عين الله عيان

فرصت دپگري برای رشد و توسعه اقتصادی کشور

سند همکاری های استراتژیک دراز مدت، در روابط افغانستان و ایالات متحده تشکیل میدهد، کالا های صادراتی که

امریکا در چهار حوزه: همکاری های نظامی و امنیتی، کمک های اقتصادی و توسعه زیربنا های اقتصادی، تقویت همکاری ها منطقی و گسترش روابط فرهنگی و آموزشی مشخص گردیده است.

چون کشور ما پس از سه دهه جنگ به استقرار نظام اقتصاد قوی نیاز دارد. برای نیل به این هدف ناگزیر متکی به کمک های کشورهای بزرگ صنعتی باشیم. متأسفانه رشد و توسعه اقتصادی ما به کمک آنها پیوند خورده است. البته در این عرصه هم دیپلوماسی و هم پالیسی اقتصادی قوی ضرورت مبرم است. باید گفت که افغانستان طی دهه گذشته گراف اقتصاد خود را از صفر بنیاد گذاری نمود. یعنی نظام اقتصادی در سال ۱۳۸۱ با سیستم بازار آزاد با ریفورم پولی آغاز گردید که در این راستا پیشرفت های چشمگیری داشته است، از جمله استفاده از منابع داخلی و

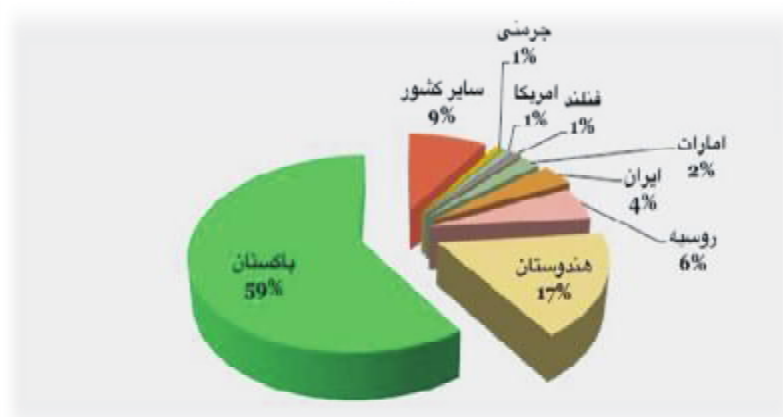
صادرات افغانستان که قبل از ۱۳۸۱ به صفر و پایین تر از آن قرار داشت به مراتب بهتر شده است. بخش عمده صادرات کشور را تولیدات زراعتی و مواد خام معدنی رقابت را با مارکیت های بیرونی

»

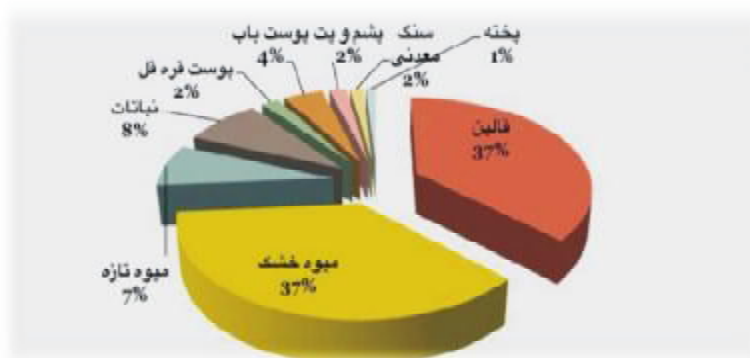
اووم کال، اته اوایمه کڼه د ۱۳۹۲ کال د لیندی میاشت

نداشت. خوشبختانه در این اواخر با توجه به این سکتور مشکلات تا حدی کاهش یافته است و افزایش ۴۰ درصدی را طی دو ربع اول سال ۱۳۹۲ نشان میدهد. با پیمان های استراتژی اقتصادی درازمدت با کشور های بزرگ صنعتی، مشکلات موجود در عرصه صادرات بصورت دقیق بررسی و از میان برداشته خواهد شد. زیرا فرصت خوب و مناسب خواهد بود تا با کشورهای همسایه و سایر کشور ها چالش های اقتصادی و تجاری را با همین قرار داد رفع سازیم.

جدول ذیل نشاندهنده میزان صادرات کشور به سایر کشور های می باشد:

جدول ذیل نشاندهنده میزان انواع کالاهای صادراتی می باشد:

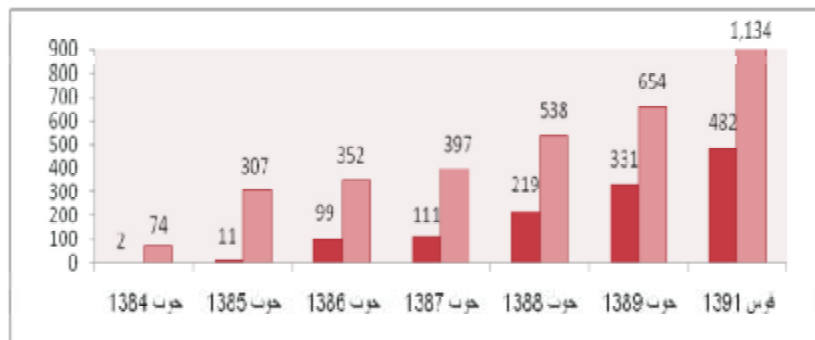
موانع ترانزیتی که تأثیر آن بالای همه سکتور های حیاتی محسوس است یکی دیگر از چالش هایست که روند تجارت در کشور را به کندی مواجه می سازد و این چالش بیشتر از ناحیه مرزی پاکستان

باید گفت که در ده سال گذشته افغانستان دستاورد های چشمگیری نیز داشته است که نباید نا دیده گرفته شود. با تصویب قانون اساسی کشور

که مطابق به واقعیت های تاریخی، فرهنگی و اجتماعی می باشد و در پرتو آن تصویب دیگر قوانین که در نتیجه زمینه و فرصت رشد سایر بخش ها مساعد گردید، بگونه مثال ایجاد ۱۵۰ شبکه رادیویی، ۵۲ شبکه تلویزیونی، ۱۷۷ رسانه چاپی، که از سال ۲۰۰۱ بدینسو فعالیت میدارند انتخابات ریاست جمهوری و شوراهای ولایتی، ایجاد و تأسیس پارلمان و در بخش تعلیم و تربیه ۹ میلیون شاگرد که ۳۸٪ آنرا دختران تشکیل میدهد؛ در ۱۴ هزار مکتب ذریعه ۱۹۰ هزار معلم آموزش می بینند و هر سال در جذب شاگردان یک میلیون اضافه میشود. وزارت معارف با داشتن هزاران معلم با وزارت تحصیلات عالی کشور در حدود زیادی فقر فرهنگی را جبران نموده است، فرستادن هزاران تن به ۴۵ کشور جهت آموزش اعزام شدند و صدها موسسه تحصیلات عالی خصوصی نیز بزرگترین دستاورد کشور محسوب می گردد.

چرخش اقتصادی یک کشور توسط بانکها صورت میگیرد که نظام بانکی افغانستان متشکل از ۱۶ بانک از جمله ۳ بانک دولتی ۹ بانک خصوصی و متباقی فروع بانکهای خارجی است و براساس قانون بانکداری افغانستان فعالیت می نمایند.

دستاورد های نظام بانکی را میتوان در همه سطوح حیات اجتماعی - اقتصادی ملاحظه کرد. بانکداری در افغانستان با سیستم های مدرن و عصر حاضر عیار گردیده که برای بیش از هزارها نفر شغل مستقیم و یا غیر مستقیم ایجاد نموده است. این نظام تسهیلات زیادی را در روند اقتصادی کشور بوجود آورده است.

عرضه کنندگان خدمات پولی و صرافی ها

تعداد عرضه کنندگان خدمات پولی

تعداد صرافی ها

تعداد	نمایندگی با خدمات کامل
۱۷۴	نمایندگی با خدمات محدود
۱۷۸	ماشین های خود کار صرافی
۱۰۵	سایر تسهیلات
۷۷	محلات فروش
۲۷۲	مجموعه
۸۰۶	مجموعه

تعداد	نمایندگی با خدمات کامل
۱۷۴	نمایندگی با خدمات محدود
۱۷۸	ماشین های خود کار صرافی
۱۰۵	سایر تسهیلات
۷۷	محلات فروش
۲۷۲	مجموعه
۸۰۶	مجموعه

مخابرات و تکنالوژی معلوماتی دستاورد های زیادی دارد که بیش از یک میلیون نفر دسترسی به اینترنت داشته و ۸۶٪ ساحات مسکونی را تحت پوشش قرار داده است، در حدود ۱۸ میلیون تن از خدمات مخابراتی استفاده می کنند. طبق گزارش سال ۱۳۹۰ وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی ۱.۷ میلیارد دالر در این سکتور سرمایه گذاری شده است و بیشتر از ۱۰۰۰۰۰ زمینه های شغلی به مردم مساعد گردیده است. با سرمایه گذاری حدود ۶۵ میلیون دالر در شبکه فایبری نوری که مدرنترین تکنالوژی عصری است در ۱۲ ولایت تأمین ارتباطات نموده که فعلاً ۵۵ میلیون دالر در سال عواید دارد.

رشد صنعت زمینه ساز و کمک کننده رشد سایر سکتور های اقتصادی به ویژه زراعت میباشد. بانک جهانی در شاخص های کار و اشتغال گزارش داده است که افغانستان در پروسه جوازدهی تجارت و شاخص های دیگر مانند: صدور جواز ساختمانی، دسترسی به منبع مالی، حمایت از سرمایه گذاران، اجرای قرار دادها در جایگاه خوبی قرار دارد، دسترسی به برق و انرژی نسبت به هر سال

بیشتر عدالت پسندی، مردم سالاری و تأمین حقوق حقۀ مردم جامعه به ویژه زنان و کودکان خواهد شد و پدیده نوین سیاسی، اقتصادی را که ضرورت اولیه مردم افغانستان است بوجود آورده، جای برای خشنونت سیاسی نخواهد بود. یعنی توان رشد اقتصادی ضامن استقرار و ثبات سیاسی — اجتماعی است.

میتوان با پدیده نوین سیاسی — اقتصادی که ضرورت مبرم افغانستان است رشد اقتصادی استقرار و ثبات سیاسی، تحکیم روابط اقتصادی و امنیتی با همه کشورها رسالت تاریخی خواهد بود. □

بایانی

راپور سالانه د افغانستان بانک سال

۱۳۹۱

سایت اتاق تجارت و صنایع

افغانستان ACCI

بهرتر میشود، از همینرو در چند سال گذشته در این سکتور توجه صورت گرفته است. در سطح استخراج معادن و سایر بخش های اقتصاد کلان و بخش های اقتصاد خورد که شامل صنایع استخراج سنگ های قیمتی و نیمه قیمتی، پشم، قالین بافی، صنایع دستی، ساختمانی، صنایع کارخانه یی مانند پلاستیک سازی، منسوجات پشمی و نخی، تولیدات فلزی، صنایع نجاری، دوا سازی و ... دستاورد خوبی داریم. باید افزود که تولیدات سکتور صنعت هم در اقلام صادراتی افغانستان جایگاه خود را دارا می باشد.

چون اقتصاد زراعتی بخش عمده ساختار اقتصادی جامعه ماست، بناً بخش عمده صادرات کشور از همین سکتور بدست آمده که تقریباً ۳۱٪ عواید ناخالص ملی کشور را تشکیل میدهد. افغانستان از جمله ۱۶۸ کشور ۱۴۶ مین کشور در حال رشد می باشد. طبق راپور اداره انکشافی ایالات متحده امریکا حاصلات گندم در سال ۲۰۱۰ حدود ۴.۵ میلیون تن بوده است که ۴۵٪ زمین های زراعتی تحت زرع گندم قرار دارند، اما این حاصلات نظر به نیاز مندی های کشور ناکافی بوده که متباقی ضرورت گندم از کشورهای همسایه وارد میگردد.

در پهلوی بخش های مختلف زراعتی نباتات طبی یکی از اقلام عمده صادرات کشور به شمار میرود که سالانه حدود ۲۰ الی ۲۲ میلیون دالر عاید دارد. در جهان ۳۲۰ هزار نوع نبات وجود دارد، اما در کشور ۵۰۰ نوع آن شناسائی و ۲۰۰ نوع آن قابل استفاده میباشد. از جمله ۴۵ نوع آن از اقلام تجارتی محسوب میگردد و ۶ نوع از جایگاه خاص در تجارت بر خور دار است که از ارزش بهتری برخوردار است. باید گفت که کوکنار هم از جمله عواید ناخالص ملی محسوب میگردد که متأسفانه در عواید سرانه شمارش میگردد. همین طور در بخش های ترانسپورتیشن هوایی و زمینی، نوسازی و باز سازی شاهراه های حلقوی و ارتباط دادن شهرها و دهات کشور به یک دیگر، ایجاد بنادر گمرکی با معیار های جهانی، صحت عامه و صدها بخش دیگر حیاتی افغانستان دستاورد های چشمگیری دارد.

کارشناسان به این باور اند که با تشریک مساعی در حوزه های مشترک اقتصادی و کشور های پیشرفته صنعتی می توان به رشد و توسعه اقتصادی دست یافت. رشد روبه افزایش اقتصادی باعث ایجاد ارزش ها و ارتقای هرچه

تاج محمد تمکین

د افغانستان بانک د ختیځ زون اقتصادپوه

انحصاري بازارونه او مشتریان

که څه هم په بازار کې د ټوکو بیه د عرضې او تقاضا په اساس ټاکل کیږي، (دا چې مشتریان او پلورونکي د یو ډول رقابت په اساس یو د بل سره جوړ راځي) خو ځینې وختونه داسې هم کیږي چې بازار د یو څو اشخاصو لاس ته ورځي او په بازار کې هغه قیمتونه رواجوي څه یې چې زړه غواړي.

هغه وخت چې د یو شي او یا جنس تولیدیدل یوازې یوې تصدئ پورې مربوط شي او یا هم د عرضه کولو ټپکه یې یوازې یوې تصدئ پورې مربوط شي دغه حالت ته انحصار ویل کیږي او په داسې حالت کې نوموړی شرکت په دې باوري یې چې بل څوک دغه ډول خدمات بازار ته نشي عرضه کولای، نو هر قیمت یې چې زړه وغواړي په هماغه قیمت جنس بازار ته

چمتو شي چې په دغسې سیمو کې خپل تولید خرڅ کړي او نور ترې اجتناب وکړي او دا هم امکان لري چې په دغه سیمه کې تولیدي طریقو او یا تخنیک دومره پرمختګ نه وي کړی نو په همدې اساس هماغه شرکت چې دغه تخنیک څخه یې د ټوکو په تولید کې کار اخستی په بازار خپل قیمت

عرضه کوي. په انحصاري بازارونو کې مختار کل او صلاحیت لرونکی همدا شرکت وي چې په بازار باندې خپل قیمت تحمیلوي.

انحصاري بازار کیدای شي د یو لړ عواملو په اساس رامنځته شي، یعنې دا هم امکان لري چې د امنیتي ستونزو له کبله کیدای شي یو شرکت دې ته

تحميل کړي.

د انحصاري بازار د شتون په صورت د مشتریانو تاوان ډېر زیات وي ځکه چې هغوی مجبوره وي چې د الترناتیف په نه موندلو سره یادي کمپنۍ او یا شرکت ته هغه قیمت تادیه کړي کوم چې ترې نه غواړي، د انحصار په شتون کې ټوله پانګه د یو کس او یا هم څو کسانو په لاس ورځي او د عامو مشتریانو د ژوند حالت د غربت په دایره کې راګیري چې دا پخپله یوه سیمه او یا هم یو هېواد د غربت منحوسې دایرې ته غورځوي او د اقتصادي ضعف سره سره ورته یو لږ ذهني او رواني مسایل هم رامنځته کيږي ځکه چې په ټولنه باندې واک یو څو کسانو په اختیار کوي.

همدارنګه د مشتریانو ژوند د ستونزو سره د انحصار له امله ځکه نور هم مخامخ کيږي چې نوې نوې تصدې دې ته زړه نه ښه کوي چې دغه غټو شرکتونو سره چې بازار یې په خپل لاس کې نیولی رقابت وکړي او یا هم د تولید لپاره زړه ښه کړي ځکه چې هغوی په دې پوهیږي چې که مونږ نوی تولید بازار ته راوباسو نو په دغه صورت کې دغه شرکتونه چې بازار یې په خپل

واک کې نیولی دی د ډمپنګ د سیاست نه په استفادې خپل تولید د بازار د قیمت نه په ټیټ قیمت خرڅوی او زمونږ تولیدات پرې خرابوي او هرکله یې چې زمونږه تولید فلج کړ بیرته په بازار کې هغه قیمت رواجوي کوم یې چې زړه غواړي چې په دغه عمل سره د هغوی تیر تاوان هم جبرانوي او په زیاته پیمانه ګټه هم لاسته راوړي.

مشتریان په هر صورت کې د لویو لویو شرکتونو او تجارانو له لاسه استحصال کيږي او د مختلفو تګلارو په ذریعه یې د خرید قوت ته ضربه رسوي، همدا چې کله په دې باندې یو شرکت پوه شي چې تاوان کوي دستې د نورو ورته تولیدي موادو شرکتونو سره کیني او متفقه ډول یو قیمت ټاکي او په دې راضي کيږي چې بازار کې به د دې نه ټیټ قیمت باندې ټول جنس نه عرضه کوو، دغه حالت بیا هم د مشتریانو لپاره یوه ستونزه زیږوي او هغوی بیا هم مجبورېږي چې یاد ټاکل شوی او تحميل شوی قیمت تادیه کړي.

په افغانستان کې چې کله ژمی شي نو د ګازو قیمتونه یو دم پورته شي او عام مشتریان د زیات شمیر ستونزه سره مخ

کيږي، په دې کار سره د ګازو شرکتونه غواړي چې په څوچنده قیمت سره په اړو او ضرورت لرونکو مشتریانو باندې خپل ګاز وپلوري او بیچاره مشتري مجبورېږي چې څه قیمت ترې شرکت والا وغواړي هماغه تادیه کړي.

افغان دولت ته پکار دي چې له یوې خوا کامل رقابت ته لاره هواره کړي تر څو په راتلونکي کې دغسې ستونزو سره افغان مشتریان مخ نه شي او له بلې خوا د خپل طرفه هم یو دولتي شرکت له لارې بازار ته ځینې ضروري شیان ارزانه عرضه کړي تر څو دهغو شرکتونو چې بازار یې په خپل موټي کې نیولای دی غرور مات کړي، دا ستونزه هر کال تکرارېږي. خو تراوسه پورې داسې لاره ورته نده غوره شوې چې په ټولیزه توګه یاده ستونزه حل شي. دا خبره سمه ده چې هیڅ ځای کې په ټوله معنې سره بشپړ رقابتي بازار نشته خو ولې دا مانا نه لري چې دولت دې د مشتریانو او عامو خلکو د ستونزو په حل کې هیڅ ګام نه اخلي، که چیرته په هېواد کې د انحصاري بازارونو د رامنځته تګ مخه ونه نیول شي نو فکرکوم دا به د یو بحران د رامنځته تګ سبب وګرځي. ■

گذری بر اقتصاد منطقه و جهان

برج قوس ۱۳۹۲

مالیات سنگین در انگلستان، اشتغال را در معرض خطر قرار داده است

به گزارش دیلی تلگراف، انگلستان دارای بالاترین نرخ مالیات بر املاک در جهان توسعه یافته به شمار میرود. درآمد حاصل از مالیات بر املاک تجاری و مسکونی در انگلستان به ارزش ۴.۱ درصد تولید ناخالص داخلی میرسد که بیش از دو برابر حد اوسط ۳۴ کشور جهان در سازمان همکاری های اقتصادی و توسعه است.

در سال ۲۰۱۱؛ مالیات حاصل از املاک تجاری ۱۱.۶ درصد کل مالیات اخذ شده را تشکیل میداد که در مقایسه با آلمان، مالیات املاک تجاری در این کشور تنها ۲.۴ درصد مالیات کل را شامل میشود.

خرده فروشان تجاری هشدار داده اند که مالیات های وضع شده بر واحدهای تجاری در حال صدمه زدن به بازار شده و مشاغل را نیز در معرض خطر قرار داده است.

یک تعداد سازمان ها از جمله بانک مرکزی، اتاق تجارت بریتانیا، فدراسیون واحدهای تجاری کوچک و کنسرسیوم خرده فروشی انگلیس درخواست کرده اند، تا با ایجاد اصلاحات مالیاتی، راه را به سرمایه گذاری از فضای کسب

و کار باز کند.

دوبی بنار د 'اکسپو ۲۰۲۰' کوربه شو

دوبی بنار د ۲۰۲۰ کال لپاره د نړیوال ستر نندارتون د کوربه په توگه غوره شو. د "ایکسپو ۲۰۲۰" په نامه د دغه نندارتون کوربه توب ته روسیې، برازیل او ترکیې هم غوښتنلیکونه سپارلي و. خو په پاریس کې د دغه نړیوال نندارتون د مرکز پرېکړه د دوبی په گټه راوخته. د ایکسپو نندارتون په هرو پنځو کالو کې جوړېږي او د کوربه بنار په اقتصادي غوړېدا کې پام وړ ونډه اخلي.

عربي متحد امارات به اوس په خوشحالی سر کېږي چې په لومړي ځل یې د منځني ختیځ د یوه هېواد په توگه د ستر نړیوال نندارتون د جوړېدو حق تر لاسه کړي دی.

د دوبی نندارتون به د ۲۰۲۰ کال له اکتوبر نه د شپږو میاشتو لپاره په دې شعار سره پرانیستی وي چې "ذهنونه نښلوي او راتلونکې زېږوي". د پاریس دا رایه اچونه په پای کې یوڅه ناروښانه شوه.

په شانگهای کې د ۲۰۱۰ کال نړیوال نندارتون تر اويا ملیونو ډېر لیدونکي ځانته ورمات کړي وو.

عربي متحدو اماراتو ژمنه کړې چې د دوبی او پلازمېنې- ابو ظبی ترمنځ یوه بله سیمه کې نږدې نهه ملیارده ډالره

پانگونه وکړي.

په شانگهای کې د ۲۰۱۰ کال نړیوال نندارتون تر اويا ملیونو ډېر لیدونکي ځانته ورمات کړي وو.

معافیت چین، هند و کوریای جنوبی از تحریم های نفتی علیه ایران

ایالات متحده امریکا بار دیگر معافیت چین، هند و کوریای جنوبی از تحریم های نفتی ایران را تمدید کرد و اعلام کرد که چندین کشور دیگر نیز واجد شرایط معافیت از تحریم های نفتی ایران هستند. به گزارش خبرگزاری رویترز وزارت خارجه امریکا؛ چین، هند و کوریای جنوبی را برای شش ماه دیگر از تحریم ها نفتی علیه ایران معاف کرد. این معافیت در ازای کاهش خرید نفت خام ایران از سوی این کشور ها در سال ۲۰۱۳ میلادی صورت گرفته است.

تحریم های نفتی امریکا علیه ایران هر شش ماه یک بار مورد بازبینی قرار می گیرد و کشور هایی که میزان خرید مواد نفتی خود را در سطحی پایین قرار می دهند مورد معافیت قرار می گیرند.

از زمان اجرای تحریم های نفتی امریکا علیه ایران در سال ۲۰۱۲ تمام ۲۰ خریدار نفت ایران از معافیت های دوره ای بهره برده اند.

(منبع روزنامه هشت صبح)

«

اووم کال، اته اويايمه گڼه د ۱۳۹۲ کال د ليندۍ مياشت

د ایران پر ضد بندیزونه ښايي ډېسمبر کې لېږي شي

د فرانسې د بهرنیو چارو وزیر لوراس فابوس وايي د ایران پر ضد د اروپايي اتحادیې ځینې بندیزونه به د نړۍ له ځواکمنو هېوادونو سره د تهران د شوې موافقې د یوې برخې په توګه د راتلونکې میاشتې په لومړیو کې لېږي شي.

نوموړي وروسته له هغه خبرې کولې چې تهران کې ټولو شویو خلکو د هغې موافقې د ترلاسه کولو لپاره چې د ایران د ځینې اټومي فعالیتونو د ودرېدو په بدل کې به د ایران پر ضد بندیزونه یو څه نرم شي د مرکچیانو ستاینه کوله.

جینوا کې د شپږو میاشتو لپاره شوې دې موافقې د دوشنبې په ورځ د نړۍ په مارکیتونو کې د تیلو بېې ټټې کړي.

د ایران سیال سعودي عرب په احتیاط سره د دغې موافقې هرکلی وکړ. په دې اړه د دغه هېواد په اعلامیه کې ویل شوي چې "که ښه نیت وي نو دا به د ایران د اټومي پروګرام د لانجې د حل لپاره" یو لومړی ګام وي.

انتخاب یوان به عنوان دومین واحد پولی بین المللی

بر اساس گزارش نهاد بین المللی "سوئیفت" یوان چین پس از دالر به عنوان دومین واحد پولی انتخاب شد.

به نقل از رویترز، سازمان بین المللی خدمات مالی سوئیفت به تاریخ ۱۲ قوس اعلام کرد که یوان، واحد پولی چین توانسته است با پیشی گرفتن از پول واحد اروپا (یورو) بعد از دالر به دومین واحد پولی در معاملات تجاری تبدیل شود.

بر اساس این گزارش، سهم یوان در تأمین هزینه های مالی تجاری در اکتبر ۲۰۱۳ میلادی به ۸.۶۶ درصد رسید در حالی که سهم آن در بازار در جنوری ۲۰۱۲ میلادی تنها ۱.۸۹ درصد بود.

بنا بر گزارش سوئیفت، دالر همچنان با در دست داشتن سهم ۸۱.۸ درصد بازار، پول برتر بازارها به شمار می آید.

سازمان سوئیفت اعلام کرد "چین"، "هنگ کنگ"، "سنگاپور"، "آلمان" و "استرالیا" پنج کشور یا منطقه ای هستند که بیش از سایرین برای تأمین هزینه های تجاری خود از یوان استفاده می کنند.

د سعودي ۶۴ میلیارد ۲۰۴ میلیارد ډالر شتمني لري

د تېر کال په پرتله سړ کال د نړۍ د ملياردرو شمېر له ۲۱۶۰ څخه ۲۱۷۰ ته پورته شوی، چې ټول ټال ۶.۵۲ تريليون ډالر شتمني يې ډېره شوې ده.

په يوه تازه راپور کې د منځني ختيځ د ملياردرو لسټ خپور شوی چې پکې

ويل شوي، په ټول ټال منځني ختيځ کې د ۲۰۱۳ کال اوږدو کې ۱۵۷ ملياردر ثبت شوي چې شتمني يې ۳۵۴ ملياردر ډالر اټکل شوې ده.

دغه راپور چې د "يو بي ايس" بانک په همکارۍ د "وېلټ اکس" بنسټ چمتو کړی، ويل شوي، چې سعودي عربستان د ملياردرو له اړخه لومړی هېواد دی چې بيا متحده عربي امارات راځي، هلته ۳۷ ملياردر نږدې ۴۵ ملياردر شتمني لري، په درېيم کتار کې کويت دی، چې ۱۷ ملياردر يې ۳۴ ملياردر شتمني لري، خو د قطر د ۹ ملياردرو شتمني ۲۰ مليارده ډالر ښودل شوې ده.

دا راپور د کويت "الوطن" ورځپاڼې چاپ کړی، چې وايي په منځني ختيځ کې د ملياردرو د شتمنيو د ډېرېدو لامل د ونډو د بازارونو او خامو موادو له برکته دی.

د منځني ختيځ ملياردر د نورې نړۍ د ملياردرو په پرتله تر ډېره خپلې شتمني پر ودانيزو چارو او ځانگړو الوتکو جوړولو لگوي. □

متصدي صفحه راضيه کشتگر

برگزاری نمایشگاه های اقتصادی روزنه های امید برای رشد اقتصاد افغانستان

لوژستیکي و خدماتي که درین نمایشگاه اشتراک نموده بود گفت: در انجمنی که فعالیت می نمایم، بتعداد یکصد تن زن و بیست تن مرد مصروف کار هستند. اینها روزانه از شهر کابل زباله ها را که شامل پلاستیک، کارتن و دیگر انواع کاغذ های باطله می باشد، جمعآوری نموده بعد از شست و شو با مواد مخصوص توسط ماشین آلات مخصوص به قطعه های خورد تبدیل و بعد از تبدیل شدن به قطعات کو چک، بسته بندی گردیده، جهت فروش به خارج از کشور انتقال می شود که این کار در صفایی شهر نقش قابل ملاحظه را ایفاء می نماید. خانم اتمر درین نمایشگاه سعی می نمود که امکاناتی را به دست بیاورد تا تجارتش را گسترش داده و مواد مذکور را داخل کشور پروسس نماید.

به همین گونه در گوشه دیگری از نمایشگاه سمارق های زیبایی به نظر میرسید که سر از بین کاه و بوره اره بیرون کشیده و جلوه خاصی داشت که توجه هر کس را به خود جلب می نمود. مسؤول این غرفه می گوید: این شرکت تخم های سمارق را

در سالروان در کنار سایر دستاورد های اقتصادی کشور، موضوع قابل اهمیت برگزاری چندین نمایشگاه اقتصادی جهت معرفی اجناس و کالا های تولیدی در کشور میباشد.

به سلسله تدویر نمایشگاه های اقتصادی، به تاریخ ۱۳ قوس سالروان نمایشگاهی تحت نام (نوآوری ها از طریق مشارکت هند و افغانستان) برگزار گردید. این نخستین نمایشگاه نوآوری ها است که از طریق مشارکت هندوستان و افغانستان که توسط اتاق تجارت و صنایع افغانستان به حمایت اداره انکشافی بین المللی ایالات متحده امریکا با هماهنگی سفارت هند در افغانستان، به منظور توسعه روابط تجاری میان دو کشور در کابل برگزار گردید. در این نمایشگاه بیش از ۴۰ شرکت هندی و ۲۵ شرکت مربوط افغانها محصولات و خدمات خویشرا در بخش های زراعت، انرژی پاک، آموزش، صحت و تکنالوژی معلوماتی به نمایش گذاشته بودند.

چند مورد خیلی ارزنده در این نمایشگاه به مشاهده می رسید که نشاندهنده رشد فکری مردان و زنان افغان در عرصه فعالیت های خدماتی و تجارتی می باشد. زحل اتمر رییس یکی از شرکت های

آماده نموده و بعداً در بین کاه و براده چوب کشت نموده که خیلی عالی رشد می نماید. محصولات آن بعد از مدت ۱۰ الی ۱۵ روز جمعآوری، بعد بسته بندی و جهت فروش در شهر کابل به بزرگترین فروشگاه های مواد غذایی به قیمت فی کیلو مبلغ ۳۰۰ افغانی به فروش می رسانیم که از این رهگذر تعداد زیادی از هموطنان ما مصروف کار هستند. به یاری خداوند مهربان در کوشش جستجو بازار های جدید می باشیم تا این شغل جدید را در کشور رونق و توسعه دهیم.

در این نمایشگاه غرفه های زیبا به چشم می خورد که به شکل هنرمندانه طرح و دیزاین شده بود تا هر اشتراک کننده را به خود بکشاند، شور و شوق زیادی در بین اشتراک کنندگان به چشم می خورد. هر کس در تلاش جستجوی مشتری بود تا کار و فعالیت اش هر چه بیشتر رونق یابد. درین نمایشگاه اوراق و همچنین اجناس تبلیغاتی با لوگو و شماره های تماس و خدمات شرکت ها که نمایانگر شرکت های تجاری اند، به اشتراک کننده گان توزیع می گردید. هدف همه در این جا یک چیز (جلب مشتری و جستجوی بازار برای فروش کالا های تجاری میان دو کشور) بود. ژورنالیستان رسانه های اطلاعات جمعی، بخصوص خبر نگاران اخبار اقتصادی که با ده ها سوژه جدید مواجه بودند، کوشش داشتند تا خبر های جدید را تهیه و به آگاهی عامه برسانند.

در این میان غرفه های بانک های خصوصی افغانستان نیز تسهیلات و خدمات جدید را به نمایش گذاشته بودند که شامل خدمات ماشین های اتومات صرافی برای ماستر کارت و دیت کارت ها بود که از آنها در فروشگاه های کشور و جهان جهت خرید تادیه الکترونیک بعمل می آید. این کارت ها از یک جانب سهولت انتقال فیزیکی پول را سهل ساخته بلکه از جانب دیگر از فرسودگی زود هنگام بانکنوت ها جلوگیری می نماید.

در کُل میتوان گفت که هدف از ایجاد این نمایشگاه افزایش تجارت هندوستان و افغانستان در دراز مدت میباشد. در مجموع معاملات تجاری میان افغانستان و هندوستان از ۸۰ میلیون دالر امریکایی در سال ۲۰۰۱ به ۲۸۰ میلیون در سال ۲۰۱۰ افزایش را نشان میدهد. تنظیم کننده این نمایشگاه اظهار میدارد که در آینده نزدیک نمایشگاه های نوآوری ها از طریق مشارکت در شهر های هرات، مزارشریف، جلال آباد و کندهار نیز دایر خواهد گردید. برگزاری چنین نمایشگاه ها در رشد اقتصاد از اهمیت خوبی برخوردار بوده و زمینه ساز ایجاد شغل های جدید و بازاریابی برای تولیدات داخلی افغانستان در سایر کشور های جهان میباشد. □ زیرک ملیا

د افغانستان د بانکداری قانون

له سر رسید د مخه د بدیهې ورکړه

اووه دېرشمه ماده:

(۱) د بانک پوړی (بدهکار) کولای

شي بانک ته د خپلو پوړونو ټول یا یوه

برخه په هره موقع کې د موافقه شوې

نېټې له سر رسید د مخه ورکړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج

شوې ورکړې د دمخه ورکړې د فیس

په بدل کې چې د جلا موافقه لیک په

اساس ټاکل شوی وي، صورت

موندلای شي.

(۳) بانک کولای شي هغه بدیهې چې

په قسطنونو د ورکړې وړ وي، له

قسطنونو سره د متناسب جزء په صورت

یا یوازې په وروستي قسط کې محاسبه

کړي.

(۴) نور هغه موافقه لیکونه چې په (۱)، ۲

او (۳) فقره کې د درج شوو د دمخه

ورکړو حق رد یا محدود کړي، د

اعتبار وړ نه ګڼل کېږي.

(۵) بانک مکلف دی په هغه موافقه

لیک کې چې د اعتبار په وسیله

تأمینيږي د ورکړې د فیس اندازه (په

هغه صورت کې چې موجود وي) د

اصل پیسو له موعده د مخه د هغه اعتبار

وټاکي.

تضمین شوي پوړونه

اته دېرشمه ماده:

(۱) بانک کولای شي له خپلو مشتریانو

څخه وغواړي چې مربوطې بدیهې د

رهن، ضمانت یا بلې ژمنې په واسطه

تضمین کړي، بانک نشي کولای د

خپلي ونډه ایزې پانګې ونډې د د

افغانستان بانک له د مخه لیکلې اجازې

پرته، د بدهی د تضمین په عنوان ومنی.

(۲) په هغه صورت کې چې د بدیهې له

ورکړې څخه چې د رهن یا د منقول

مال د حبس د حق او غیر منقول رهن

او نورو ثبت شوو کالیو په واسطه

تضمین شوې ده، سرغړونه صورت

وموي، تضمین شوې منقوله او غیر

منقوله شتمني د مزایدې پر اساس یا د

دلال له لارې په عمومي بازار کې د

قانون مطابق پلورل کېږي، بانک کولای

شي د نوموړې شتمنۍ د پېرودلو لپاره

ونډه واخلي.

(۳) په هغه صورت کې چې د دې

مادې په (۲) فقره کې درج شوې

شتمنۍ د مزایدې پر اساس یا په عمومي

بازار کې د بدیهې او لګښتونو د مبلغ

اقل حد د بېي په معادل ونه پلورل شي،

اړخونه (طرفین) کولای شي د جلا

موافقه لیک مطابق شتمني په بل ډول

وپلوري، د نه موافقې په صورت کې له

اړخونو څخه د یوه د غوښتنلیک له

مخې مربوط محکمه واک لري د هغو

د پلورنې په اړه تصمیم ونیسي.

(۴) د دې مادې په (۳) فقره کې په

درج شوي حالت کې بانک کولای

شي شتمنۍ وپېري.

(۵) بانک مکلف دي د نه حصول شوې

بدیهې او د هغې د لګښتونو د مبلغ له

وضع کولو او د نورو اشخاصو د بدیهیو

د ورکړې وروسته چې ذکر شوې

شتمني د هغو تر رهن لاندې ورکړل

شوېده، پاتې یې خاوند ته ورکړي.

(۶) په هغه صورت کې چې د نوموړې

شتمنۍ پلورنې ماحصل د خرڅلاو د

لګښتونو له وضع کولو وروسته، د نه

حصول شوې پلورنې (مقروضیت) له

مقدار څخه لږ وي، د دا ډول پوړونو

باقي پاتې مبلغ، بانک ته د مدیون

شخص بدیهې ګڼل کېږي. ■

نقش زن در اقتصاد

پریسا مومنی

تحلیلگر منابع بشری آمریت زون شمال شرق

د افغانستان بانک

برخی از مسائل و مشکلات اشتغال زنان، موانع توسعه‌ای است که به ساختار کشورها مربوط می‌شود و بخشی از آن موانع غیر توسعه‌ای و غیر ساختاری می‌باشد. از موانع توسعه‌ای؛ موانع

»

ملی، میزان اشتغال آنان و عوامل بازدارنده فعالیت زنان، نگرشها و تمایلات زنان و نقش زنان در توسعه انجام شده است که سعی در آماده سازی افکار عمومی ملت ها، سیاست‌گذاران و برنامه ریزان جهت حل مشکلات مربوط به دستیابی زنان به اشتغال بیشتر را داشته است. از آنجایی که در بررسی عوامل مؤثر بر توسعه اقتصادی اجتماعی کشورها، توجه به نیروی انسانی و تخصص مطرح است لذا سخن از اشتغال زن و رابطه آن با توسعه نیز امری ضروری است.

۱. توجه به محدودیت ها و موانع مشارکت زنان در فعالیت‌ها

یکی از مهمترین معیارها جهت سنجش درجه توسعه یافتگی یک کشور، میزان اهمیت و اعتباری است که زنان در آن کشور دارا می‌باشند. اکنون نگاه جهان، بیشتر به سوی زنان معطوف شده است. زیرا امروز، برای تحقق توسعه اجتماعی، تسريع مراحل توسعه اقتصادی و محقق شدن عدالت اجتماعی، چنانچه به زن به عنوان نیروی فعال و سازنده نگریسته شود، تأثیر خوبی در روند توسعه و افزایش کمی و کیفی نیروی انسانی آن جامعه خواهد داشت. در چند سال گذشته، مطالعات متعددی در مورد تجزیه و تحلیل موقعیت زنان در سطوح منطقه ای،

اووم کال، اته اوایمه گنه د ۱۳۹۲ کال د لپندی میاشت

اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی را می توان نام برد و موانع غیر توسعه ای نیز به ویژگی های شخصیتی و فیزیولوژی زنان باز می گردد.

الف) موانع فرهنگی

با وجود این که عامل اقتصادی در اشتغال زنان، دارای بیشترین اهمیت می باشد ولی مطالعات و بررسی های صورت گرفته نشان داده است که ارزش ها و باورهای فرهنگی رایج در یک جامعه، تأثیر مستقیمی بر میزان اشتغال زنان داشته است. در مورد افغانستان، فرهنگ پذیرفته شده در جامعه این باور را بوجود آورده است که در صورت عدم موفقیت شوهر با کار زن حتی در صورت تمایل او به ادامه کار، زن باید از کار خود چشم پوشی نماید.

از مهم ترین موانع فرهنگی بر سر راه اشتغال زنان می توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. باورهای غلط اجتماعی مبنی بر عدم مشارکت زنان در فعالیت ها
 ۲. عدم آگاهی زنان نسبت به حقوق شهروندی خود
 ۳. عدم آگاهی زنان از زمینه های مختلف اجتماعی و اقتصادی موجود برای فعالیت
 ۴. بالا بودن نرخ بی سوادی زنان نسبت به مردان
 ۵. پایین بودن درصد متخصصین و دارندگان مدارج علمی در زنان نسبت به مردان
- ب) موانع اجتماعی

در بررسی موانع مشارکت زنان، جنبه های فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی آنان را نمی توان کاملاً از هم تفکیک کرد. موانع اجتماعی اشتغال زنان از موانع فرهنگی و اقتصادی آنان جدا نیست، ولی با این حال مهمترین راه دستیابی به توسعه فرهنگی را تعلیم و تربیه زنان می دانند که در این زمینه دو نهاد مکتب و خانواده را مهمترین عامل در آموزش، تربیت و جامعه پذیری زنان ارزیابی می کنند.

ناکافی بودن آموزش زنان نسبت به مردان، فرصت رشد و ارتقاء شخصیت وجودی زنان را دچار مشکل می نماید و شرایط سختی برای اشتغال آنان ایجاد می نماید که باعث می شود زنان در زمینه های شغلی، یا شرایط مساوی با مردان را نداشته و اگر هم در شرایط مساوی با آنان باشند، مدیران با ابهاماتی که برای آنان نسبت به زنان وجود دارد و تصورات و پیش داوری های منفی نسبت به کار زنان، مردان را بر آنان ترجیح خواهند داد.

ج) موانع اقتصادی

در خصوص موانع اقتصادی مشارکت زنان به چهار عامل مهم آن اشاره می کنیم:

۱. کار های خانه بدون دستمزد: کار های خانه که عمده ترین مشغولیت زنان در جامعه ما می باشد، فعالیت های اقتصادی گوناگونی را در بر می گیرد، نظیر امرار معاش از طریق زراعت در

قریه ها و تولید کالا و خدمات که این کارها بدون پرداخت دستمزد می باشد و هیچ ارزیابی اقتصادی از این فعالیت زنان به عنوان مادر و همسر در کاهش هزینه های خانواده و مؤثر بودن آن در اقتصاد غیر پولی انجام نمی شود.

در زمینه عدم دریافت مزد در قبال کار خانه از سوی زنان خانه دار، می بایست اضافه کرد که کار های خانه تولید درآمد می کند، ولی این درآمد پنهان است و پولی نیست که مستقیم به دست او بدهند، پولی است که به علت زحمات او در جیب خانواده می ماند تا برای رفاه همه خرج شود. همچنان از لحاظ ایجاد رشد و امنیت روانی، حقوقی و اقتصادی زنان خانه، به خصوص از نقطه نظر تربیت فرزندان، قابل توجه و حائز اهمیت می باشد.

۲. محدودیت های شغلی:

محدودیت های شغلی زنان و هجوم زنان برای کسب مشاغل باعث می شود که عرضه نیروی کار زنان بیشتر از تقاضا شده و مدیران زنانی را استخدام کنند که دستمزد کمتری را خواهان هستند که موجب اختلاف دستمزدهای زنان نسبت به مردان شده و میل و رغبت زنان را برای مشارکت در فعالیت های اقتصادی کاهش می دهد.

در اکثر کشورهای در حال توسعه، زنان ۲۵ درصد بیشتر از مردان کار می کنند، ولی حقوق زنان ۴۰ درصد کمتر از مردان

می باشد، این تبعیض حتی در کشورهای توسعه یافته البته با شدت کمتری نیز وجود دارد، به عنوان مثال در کشور صنعتی و پیشرفته ای چون جاپان، بسیار قابل توجه است که دستمزد زنان در مقابل مردان ۵۱ در برابر ۱۰۰ می باشد که نشان دهنده وضعیت نابرابر میان مردان و زنان می باشد بهترین وضعیت را در بین کشورهای توسعه یافته، سوئد با نابرابری ۹۰ در برابر ۱۰۰ دارا می باشد، که مشاهده می شود هنوز در جهان دستمزد مساوی با مردان برای زنان وجود ندارد.

۳. نوع مشاغل: حضور زنان در برخی مشاغل که بیشتر زنانه نامیده می شود از جمله معلمی و خدمت کاری در ادارات که در ادامه نقش های سنتی بدون مزد زن در خانه می باشد، تمرکز بیشتری دارد که از کیفیت پایینی برخوردار می باشد همچنین دارای سطح دستمزدهای پایینتری نیز هستند. لذا حضور زنان در این گونه مشاغل که آنان را به همان کارهایی که در فرهنگ سنتی در خانواده انجام می داده است، می گمارند نه تنها هیچ راهکار مناسبی برای مشارکت زنان ندارد، بلکه آنان را عملاً از صحنه فعالیت اقتصادی دور نگه می دارد.

۴. محدودیتهای اقتصادی ناشی از محدودیتهای اجتماعی و فرهنگی زنان: یعنی محدودیت هایی که در قسمت الف و ب اشاره شد نیز می تواند بر فعالیت های اقتصادی زنان تأثیر بگذارد.

۲. توجه به امکانات و قابلیت ها از جمله این توانایی ها و امکانات موجود در زنان عبارتند از:

الف) وجود استعداد سرشار در زنان
ب) تمایل و علاقه مندی بانوان جهت مشارکت در فعالیت های اجتماعی
ج) فراهم آمدن شرایط مناسب فردی برای زنان نظیر شجاعت در اظهار نظرها و تصمیم گیری ها

د) وجود نظر مساعد مسئولان مبنی بر گسترش میزان مشارکت زنان

ه) امکان دستیابی به مسؤولیت های مهم مملکتی توسط زنان

بطور کلی، مشارکت و برنامه ریزی برای رفع تدریجی موانع و محدودیت ها با شناخت دقیق مسائل زنان در ابعاد منطقه ای و ملی می تواند در رشد و توسعه مشارکت زنان تأثیر بسزایی داشته باشد.

راهکارهای نهادینه کردن مشارکت زنان پس از پرداختن به بحث لزوم مشارکت زنان و شناخت محدودیت ها و موانع سر راه آنان، لازم است راهکارهایی برای رفع این مشکلات و نهادینه کردن مشارکت آنان در اجتماع اعمال شود. امروزه گزارش های منتشر شده بانک جهانی نشان می دهد که جهان به این نتیجه رسیده است که توسعه اقتصادی، به تنهایی پاسخگوی مفهوم کامل توسعه نمی باشد. بر اساس آخرین گزارش های جهانی، سرمایه های ملی یا ثروت ملی شامل ۳ منبع اصلی است که عبارتست از: ۱. منابع انسانی ۲. منابع

فیزیکی ۳. منابع طبیعی

امروز در جهان کسی را نمی توان یافت که فقط با توجه به امکانات فردی خود کار مهمی را انجام داده باشد. پس لازم است برای رسیدن به موفقیت در زمینه های گوناگون، هم سیاست های عمومی مدبرانه و عاقلانه را در پیش گرفته و هم به گسترش سازمان های اجتماعی مبتنی بر مشارکت مردم بپردازیم. حال اگر می خواهیم زنان وارد عرصه جامعه شوند و از حقوق خدادادی خود به نحو احسن بهره مند شوند، چه اقداماتی باید انجام دهیم:

۱. به نقاط مثبت و ظرفیت های وجود زن توجه کنیم و تصمیم گیری و مدیریت او را محدود به اداره نکنیم و توجه بیشتری به نقش او در خانواده و تصمیم گیری های خانوادگی نماییم.

۲. بایست در برنامه ریزی ها و اقدامات ما در نظام اداری، برای زنان فعالیت هایی را در نظر بگیریم که در آنها مؤثرتر، کارآمدتر و موفق تر باشند. زیرا امروز با این روند حضور زنان در عرصه اشتغال نه تنها برابری و عدالت در مورد زنان تحقق پیدا نکرده است بلکه زمینه استثمار مضاعف را نیز فراهم آورده است. زیرا به اشتغال زنان، از دریچه نوعی اشتغال ارزان قیمت نگریسته می شود چون زنان در سطح دستمزد کمتری از مردان حاضر به کار می شوند.

۳. زنان، خود نیز می توانند با ایجاد سازمان های غیر دولتی خیر خواهانه، گام

بزرگی را در زمینه مشارکت برداشته و بسیاری از خوبیها و روش های انسانی را در جامعه نهادینه کنند.

۴. از طرف دیگر دولت مردان نیز بایستی با سیاست گذاری های خود فضای لازم را برای بوجود آمدن چنین سازمان هایی فراهم کنند؛ یعنی از یک طرف سازمان های مردمی ایجاد شود و از طرف دیگر نظام اداری، زمینه های پشتیبانی و حمایت های حقوقی، سیاسی و اجتماعی را فراهم کند.

نتایج مشارکت زنان در اشتغال

۱. اشتغال زنان به کارهای غیر خانگی از بار تکلیف می کاهد و هر چه بار تکلیف کمتر باشد، درآمد سرانه بیشتر می شود و یکی از شاخص های توسعه، میزان بار تکفل است.

۲. افزایش اشتغال زنان، کاهش باروری و در نتیجه کاهش رشد جمعیت را به همراه دارد و درآمد سرانه را بالا می برد که موجب رشد و توسعه می شود.

۳. با افزایش مشارکت زنان در اشتغال، دسترسی مادران به فرصت های آموزشی بیشتر شده و موجب تقویت حس استقلال و تأثیر آن در افزایش تصمیم گیری های زن در خانواده می شود.

۴. در سطح روستاها هر چه آموزش بیشتر باشد و تجزیه شغلی افزایش یابد و زنان همراه با مردان در استفاده از تکنالوژی های جدید مربوط به زراعت و صنایع دستی، آموزش های لازم را ببینند، باعث رشد اقتصادی خواهند شد.

۵. در سطح شهرها هر چه زنان، تحصیلات عالی و تخصص داشته باشند و تخصص های ایشان باعث کسب مشاغل بالاتر شده و در نتیجه شرایط بهتری در اقتصاد کشور ما ایجاد خواهد شد.

اگر از بعضی تنگ نظری ها به زنان که در جامعه ما وجود دارد، بگذریم؛ شرایط تا حدودی برای مشارکت زنان در صحنه های مختلف توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی فراهم است که با توجه جدی تر دولت در این زمینه و آگاهی و حرکت خود زنان، این نیروی بالقوه به کار گرفته خواهد شد تا بتوانیم گامی در جهت توسعه برداریم.

پیشنهادهای:

۱. جلوه دادن زنان خانه دار به عنوان افراد ناآگاه، کم سواد، بیکار و وابسته به شوهر، بی توجهی به باورها و توانایی های زنان (نیمی از اقشار جامعه) در حقیقت نیمی جامعه را فلج جلوه دادن است. زن باید جایگاه واقعی خود را بیابد و این که باید در کتب درسی و رسانه های گروهی مختلف بویژه تلویزیون مورد توجه واقع شود.

۲. باید زمینه لازم را جهت ارتقاء زنان به سطوح بالای شغلی فراهم کرد.

۳. باید آگاهی های لازم به شوهران در مورد اشتغال زنان و تأثیرگذاری آن بر بنیاد اقتصادی و فرهنگی خانواده داده شود.

۴. زنان خانه دار را باید با هدف تأمین آینده آنان در دوران از کار افتادگی،

کهنوت و بی سرپرستی (طلاق و یا فوت همسر) بیمه نمود.

۵. باید حداقل در برهه ای کوتاه از زمان - به عنوان عامل انگیزش - مدیریت و هدایت برنامه ها و پروژه های رشد و توسعه به زنان شایسته و متخصص و کارآمد واگذار شود.

۶. با توجه به اهمیت مساوات و عدالت اجتماعی و اقتصادی، باید با مصوبه های قانونی از قدرت و نیروی خلاق زنان به عنوان نیمی از نیروی کار و منابع انسانی، استفاده کامل نمود.

۷. باید با آگاهی و آموزش مدیریت مشارکت به شوهران و فرزندان آنان، بار سنگین اداره امور خانه و تربیت فرزندان را سبک نمود.

۸. باید باورها و پندارهای غلط جامعه در مورد استعداد و اشتغال زنان و این که مرد بر مبنای جنسیت، استعداد و توانایی بیشتری برای به عهده گرفتن مشاغل سطح بالا دارد، اصلاح گردد.

۹. محدودیت های اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی برای آزاد سازی فعالیت های زنان را باید از بین برد.

۱۰. امر توسعه، بدون مشارکت زنان میسر نخواهد بود؛ زنان مصداق کلام مبارک «الذین آمنو و عملوا الصالحات» هستند و تربیت مردان و زنان فردا را بر عهده دارند، بنابراین لازم است که تمام امکانات را برای فراهم کردن بستری مناسب برای فعالیت های آنان فراهم نمود.»

توانمند سازی کارمندان یک عنصر مهم در اداره

موضوعی را که مورد بحث این مقاله قرار داده ایم چگونگی توانمند سازی کارمندان است، از آنجایی که نیروی انسانی یکی از عناصر مهم و بی بدیل سازمان ها میباشد، امروز اکثریت سازمان های خصوصی و دولتی در زمینه توانمند سازی نیروی انسانی، حفظ و جذب نیروی بشری فعال و کارا، برنامه ها و رهنمود های مشخص خود را دارند. در این میان سازمان های موفق به اجراء و عملی ساختن شیوه توانمند سازی کارمندانی تلاش می نمایند که دارای اصول ارزشی تعریف شده و مشخص باشند. مدیران و آمرینی که از شیوه توانمند سازی و ارتباط آن با فرهنگ سازمانی آگاهی کامل دارند، میتوانند کارمندان خود را با استفاده از روش های انگیزنده، تشویق به توانمند سازی کنند. در یک اداره بخاطر توانمند سازی

کارمندان باید محیطی فراهم گردد که کارمندان بتوانند با استفاده از استعداد، مهارت، دانش و توانایی های خود در راستای تحقق اهداف سازمان گام های مولد بردارند که به این مراحل شیوه توانمند سازی میگویند. در شیوه توانمند سازی، منابع (سرمایه، ماشین آلات، مواد و نیروی انسانی) نقش سازنده ای دارد که موجودیت شان به اندازه کافی اشد ضرورت میباشد که به کارمندان صلاحیت استفاده در محدوده اصول و مقررات برایشان داده شود. حالت کمبود منابع کاری، بنام تله منابع انسانی یاد میگردد، حالت مذکور زمانی بوجود می آید که آمرین از کارمندان خود توقع بهبود در عملکرد داشته باشند و به اهداف سازمانی هر چه سریعتر نایل گردند، بدون آنکه منابع لازم در اختیار

۱. کارمندان قرار گیرد. د کسون ۱۹۹۶ پنج گزینه زیرا در جهت توانمند سازی کارمندان لازم میداند:
۱. بسط و گسترش نگرش (دید و بصیرت مجموع اداره بسط و گسترش یابد)
۲. طبقه بندی فعالیت های قابل اقدام (چی نوع فعالیت ها قابل اجراء میباشد)
۳. گسترش و تقویت ارتباطات
۴. توسعه شبکه های کاری (ایجاد هماهنگی و همنوایی در عملکرد ها)
۵. استفاده از گروه های پشتیبان داخلی و خارجی (مانند سازمان های مشوره دهنده و ...)
۶. از نظر دانشمندان علم مدیریت، توانمند سازی کارمندان به دو طریق ممکن است:

»

۷. توانمند سازی انفرادی

در این روش کارکنان با کسب مهارت و دانش، قابلیت های خود را ارتقا بخشیده و مسئولیت اجرای وظایف را بدون سرپرست مستقلانه به دوش میگیرند. در این روش قدرت تحلیل و تجزیه کارمندان افزایش یافته و همچنان با توجه به شرایط و تحولات جدید، روش خود را تنظیم میکنند.

۲. توانمند سازی عالی

این روش مختص به مدیران عالی میباشد که توانایی آنها را در تصمیم گیری های عمده، هدایت و رهبری کارمندان بالامیبرد. بصورت عموم توانایی رهبری آنها را بهبود بخشیده تا از وظایف خود کماکان مطلع باشند و سازمان را در اجراء موفقانه اهداف رهبری کنند.

توانمند سازی اگر به صورت درست اجراء گردد، مزایای فراوانی را چون:

- رضایت کارمندان و مشتریان افزایش میابد
- با بکار بستن این شیوه، کارکنان احساس مثبتی نسبت به شغل و خود شان پیدا میکنند
- کارکنان از شایستگی های خود حد اکثر استفاده خواهند کرد
- باعث ایجاد حس تعلق، تعهد و وفاداری کارمندان میگردد

شدید، توقعات بیش از حد و... در بروز آن دیدخل اند.

به هر صورت توانمند سازی را باید از زوایای مختلف مورد تحلیل و تجزیه قرارداد. اداراتی که تمایل دارند توانمند سازی را در بین کارکنان خود تحقق بخشند، باید به مفهوم آن کاملاً آشنا باشند، در واقع توانمند سازی مانند قلم خود کار نیست که از دست مدیران گرفته و به کارمندان سپرده شود و یا یک تفاهم نامه بی نیست که توسط کارمندان امضاء گردد، بلکه یک روند مستمر و متداوم هست که باید اندیشمندانه و متفکرانه پیگیری گردد تا نتایجی که مطلوب است، تحقق یابد. □

محمد اسرار پویا

• تحقق اهداف سازمانی سریع و ساده میگردد

• کاهش نظارت مستقیم بر عملکرد کارکنان و تفویض صلاحیت کاری

• بهبود ارتباطات بین مدیران و کارمندان، جلوگیری از شایعه افگنی و دسایس

توانمند سازی و فشار عصبی:

استرس حالت روحی و جسمی است که بر بهره وری، عملکرد و توانایی جسمی و روحی انسان تأثیر منفی میگذارد. استرس واکنش جسمی و رفتاری است، زمانی پدیدار میگردد که بین توانایی شخصی یک فرد و انجام وظیفه محوله توازن لازم وجود نداشته باشد. استرس منحنی یک مانع رشد سازمان شناخته شده و عوامل مانند: حجم زیاد کار، محیط ناسالم، موجودیت کنترل های

فساد اقتصادی و چگونگی مبارزه با آن در پروسه رشد اقتصادی

بخش آخر

۶- اهداف و فعالیت های اصلی در یک برنامه کلی ضد فساد:

هدف برنامه ها و فعالیت های اصلی، باید جلوگیری و مبارزه با پنج نوع فساد باشد که در ذیل به آن اشاره می شود:

۱- مبارزه با فساد سیاسی و قانونی
۲- مبارزه با اختلاس و سوء استفاده از بودجه دولت

۳- مبارزه با اخاذی و اجحاف کارمندان و مسئولین نسبت به بخش خصوصی
۴- مبارزه با سوء تخصیص و حق تلفی در توزیع کالاها و خدمات دولتی (بخصوص محصولات شرکت های دولتی)

۵- مبارزه با انواع سرقت و سوء استفاده از اموال دولت

برای نیل به این اهداف پنج روش ذیل را می توان بکار بست:

۱- ایجاد شفافیت اطلاعاتی در مورد فعالیت های مالی و نحوه توزیع خدمات و محصولات دستگاه ها و مؤسسات وابسته به دولت به گونه ای که مردم و

مسئولین به طور یکسان به این اطلاعات دسترسی داشته باشند.

۲- فعالیت های تجسسی به منظور شناسایی موارد فساد اداری این فعالیت ها به سه بخش تقسیم می شوند که عبارتند از:

الف) بررسی های احصائی در مورد رعایت عدالت و ضابطه در توزیع خدمات و امکانات دولتی

ب) تحقیقات نهاد های اطلاعاتی و انتظامی در مورد افراد و نهادهای مظنون به فساد

ج) راهکار های لازم برای شناسایی کارمندان و سیاستمداران فسادپذیر

۳- ایجاد مراکز مستقل رسیدگی به شکایات مردم از مراجع دولتی

۴- ایجاد شرایط مناسب برای حسابداری آزاد

۵- مطالعه و ارزیابی مداوم مصارف و عملکرد فعالیتهای ضد فساد در کلیه سطوح دولت

۵- نتیجه گیری و پیشنهادات

در دنیای کنونی آنچه که برای افزایش و

وجود فساد با همه ارکان و ابعاد آن قابل تصور است، فعالیت های دولت و دستگاه های اجرایی در امور اقتصادی چون مسئله مالیات، عوارض گمرکی و یا اجرای پروژه های ملی در کشور توسط دولت و عدم وجود قوانین شفاف و ساده در خصوص تنظیم فعالیت های بخش خصوصی و پیچیدگی این قوانین است. بنظر می رسد، وجود انحصار در بخش اقتصادی که خود نمونه ای از ایجاد سوء استفاده اداری و فساد اقتصادی است، در اقتصاد همه کشورها بسیار مهم تلقی میشود.

مبارزه با فساد اقتصادی، بحث جدی همه اقتصادهای روبه رشد است. چون در این گونه اقتصادها، حرکت سریع به سوی اهداف دراز مدت و امتیازاتی که برای درگیر شدن بخش خصوصی در فعالیت های اقتصادی اعطا می شود، سبب ایجاد چالش ها در رفتار قانونمند مؤسسات اقتصادی که طبیعتاً به دنبال سود بیشتری در فعالیت های خود هستند،

می‌شود. طبیعی است که در چنین اوضاعی، مبارزه با فساد اقتصادی، به مثابه گذر کردن از لبه تیغ است. در صورتیکه مبارزه با فساد اقتصادی انجام نپذیرد، بیماری های اقتصاد ضعیف، روز به روز مزمن تر و ریشه دارتر می شود و اگر مبارزه به شکل غیر منطقی انجام شود، باعث ترس سرمایه گذاران و برهم خوردن نظام امنیت سرمایه گذاری می شود. بنابراین، خطرناکترین رابطه مبارزه با فساد اقتصادی در هر کشور، استفاده سیاسی و جناحی کردن از جریانی است که به طور طبیعی در هر کشور دنبال می شود. مبارزه با فساد اقتصادی، مثل مبارزه با تمام شاخه ها و وجود جرایم اجتماعی، لازم و ضروری است و به روال عادی باید همواره در جریان باشد. مبارزه با فساد اقتصادی به طور طبیعی، مبارزه ای اجتماعی در جهت رفع نوعی جرایم است که نباید به گرایش های سیاسی آمیخته شود. حرکت اقتصادی در سایر کشور ها به سوی توسعه که طی چند سال اخیر، با وجود مشکلات فراوان، روند روبه رشدی به خود گرفته است. این روند، گرچه غیر قابل کنترل نیست، اما به دلیل پیچیدگی موضوع حل آن بسیار دشوار به نظر می رسد و هرگونه بی توجهی و حرکات تخریبی سیاسی می تواند ریشه های اقتصاد کشور را بیش از پیش بلرزاند و فرو بریزد. □

اووم کال، اته اوایمه کښه د ۱۳۹۲ کال د لیندی میاشت

ترتیب کننده: خاړونکی احمد ولید حیدری
مشاور ارشد مشاوریت حقوقی د
افغانستان بانک

اقتباس:
سایت انترنتی
www.transparency.org
نوشته: داکتر یوسف محنت فر

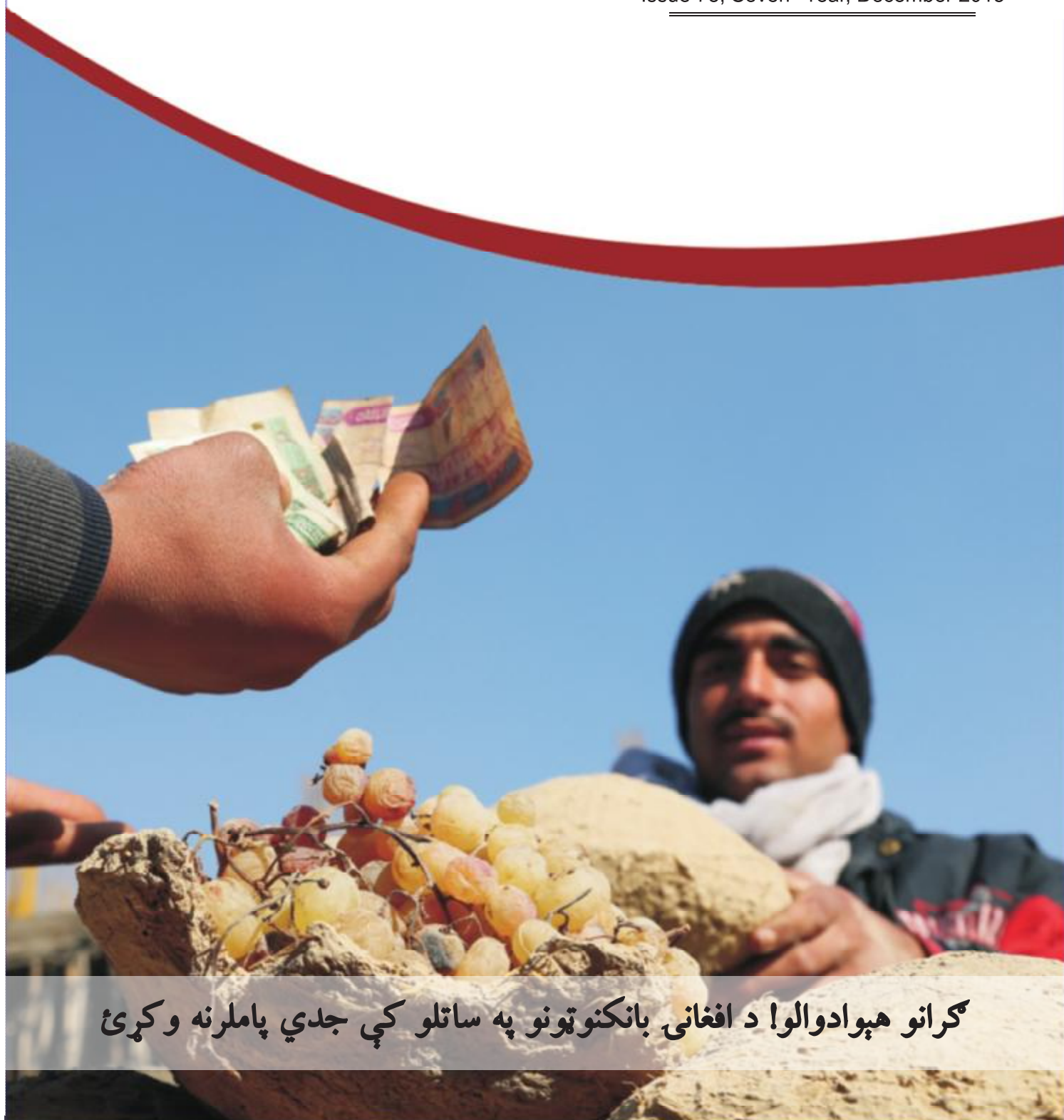
اطلاعیه د افغانستان بانک!

مطابق ماده سی و سوم قانون د افغانستان بانک پول رایج و واحد پولی افغانستان افغانی است، بناً از عموم افغانها، دواير و مؤسسات دولتی و خصوصی آرزومندیم تا در قرار داد ها و سایر معاملات و داد و ستد های اقتصادی، پول افغانی را ترجیح دهند، چون

افغانی از با ثبات ترین پول های منطقه بوده که در ثبات برنامه ریزی های اقتصادی تان مثمر واقع می شود. □

BanK

Da Afghanistan Bank, Publication
Issue 78, Seventh Year, December 2013

ګرانو هېوادوالو! د افغانۍ بانکونو په ساتلو کې جدي پاملرنه وکړئ